

»Novi list« izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 39-08. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslane, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

STEV. 6.

V GORICI, ČETRTEK 6. FEBRUARJA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

7. februarja, petek: Romuald, opat; Rihard, spoznavavec. — 8., sobota: Janez od Mata; Emilijan. — 9., nedelja: 5. po razglasenju Gospodovem. Apolonija, devica. — 10., ponedeljek: Sholastika, devica; Sotera, devica mučenica; Viljem, puščavnik. — 11., torek: Lurška Mati božja; Viktorija, devica mučenica. — 12., sreda: Sedem sv. ustanoviteljev; Eulalija, devica mučenica. — 13., četrtek: Katarina Ričijska, devica; Georgij II., papež.

V četrtek dne 13. februarja je ščip; dež in sneg.

Novice.

Minister Bianchi umrl.

V ponedeljek je umrl minister za javna dela Michele Bianchi. V mladih letih je bil ognjevit socialist levičarske smeri in je urejeval glavni socialistični dnevnik »Avanti«. Leta 1912. je prišel v Trst za urednika k »Piccolu«, kjer se je začel obračati v nacionalistični tabor. Dve leti nato je skupaj z Mussolinijem nastopil med delavskimi množicami za to, da Italija stopi v vojno. Po vojni je postal glavni urednik Mussolinijevega dnevnika »Popolo d' Italia«, potem glavni tajnik nove fašistovske stranke. V oktobru 1922. je skupaj s tremi drugimi fašistovskimi glavarji vodil pohod na Rim. Pozneje je nekaj časa vodil tajništvo notranjega ministra, l. 1925. je postal državni tajnik za javna dela, l. 1928. pa za notranje zadeve; lansko leto mu je Mussolini izročil ministrstvo za javna dela. Pokojni je bil eden najožjih prijateljev in sodelavec načelnika vlade, v težkih položajih njegova desna roka. Pogreb se je vršil v sredo popoldne z velikim sijajem.

Pri Mussoliniju.

Zadnji četrtek 30. m. m. je načelnik vlade sprejel župane vseh 92 pokrajinskih glavnih mest. V nagovoru, ki ga je imel, je prvi minister najprvo poudaril, da se morajo zavedati vsi, ki so na vodilnih mestih v državi, v deželi ali v občini, da so v prvi vrsti bojevnik fašizma in vojniki fašistovske revolucije. Zatem je ugotovil, da so se občinski načelniki (podeštati) v vsej Italiji popolnoma obnesli, da opravljajo svojo službo večinoma brezplačno in so možje na svojem mestu. Ob sklepu je rekel, da je ureditev notranjega gospodarstva sedaj prva in glavna naloga vlade.

Dne 1. februarja se je po vsej Italiji slovesno obhajala sedma obletnica ustanovitve fašistovske milice. Ta dan so se poklonili Mussoliniju poveljniki milice, katerim je v kratkem nagovoru

oralis zgodovino strankine oborožene sile in jim izročil pozdrave za vse črne srajce.

† Avgust Jakopič.

V Gorici je umrl 2. t. m. v častitljivi starosti 82 let prvi predsednik tržaškega prizivnega sodišča Avg. Jakopič. Pogreb se je po pokojnikovi želji izvršil v torek 4. t. m. predpoldne popolnoma na tihem, brez vsakega spremstva. Rajniki je bil 54 let v državni službi; l. 1925. je stopil v pokoj. Svojo sijajno službeno pot je začel pri sodniji v Gorici, potem je služboval v Bovcu, Rovinju, Trstu in mnogo let kot dvorni svetnik pri najvišjem sodišču na Dunaju. Od tam je prišel za predsednika prizivnega sodišča v Trst. Bil je zelo naobražen mož, izredno dober pravnik in nepristranski predstojnik. Svoj čas se je zanimal tudi za politično življenje v deželi in je enkrat bil celo kandidat v slovenskih trgih za deželni zbor. Čast njegovemu spominu!

Pri nas in drugod.

Od povsod nam pišejo o letošnji izredno mili zimi. V severni Ameriki je pa prav narobe. V nedeljo je v Washingtonu, v politični prestolnici Združenih držav (pravo glavno mesto je Njujork), padlo pol metra snega, da so celo tramvaj ustavili. Toplomer je kazal okoli 27 stopinj pod ničlo.

Za božjim klicem.

Ob reki Marni ne daleč od Pariza se dviga moderno zidan samostan. Tu notri žive bogoslovci, ki se pripravljajo za mašnike. Toda ti semeniščniki niso mladi, neizkušeni fantje, marveč možje, stari po letih in izkušnjah, ki so šele v starosti zaslišali božji klic, naj postanejo služabniki Gospodovi. V samostanu je nad 50 takih bogoslovcev; med njimi so bankirji, častniki s fronte, politiki, slovstveniki. Taki pozni poklici so na Francoskem že znani. Lurdski škof n. pr. je bil prej znan pariški odvetnik. Pred tedni so pa v Parizu posvetili v mašnika vdovca, očeta dvanajstih otrok. Zdaj je prejšnji družinski oče župnik v najbolj razvpitem pariškem predmestju.

Domača duhovščina.

Koncem lanskega leta sta bila zopet imenovana dva Kitajca za škofa. Ta sta duhovnika domačina Kang Uen Čieu in Franc Wang. Namen sv. stolice je dati Kitajcem same domače duhovnike, kajti zgodilo se je, da so Kitajci smatrali kakega katoliškega misijonarja za političnega odposlanca. Sedanji sv. oče je v nekem zadnjem nagovoru poudarjal, da mora iz misijonarjev in misijonov izginiti sleherna sled nacionalizma.

Mirovni delavec.

Angleškega ministrskega predsednika Mac Donalda so predložili za kandidata za Nobelovo mirovno nagrado. Zadnji, ki je dobil mirovno nagrado, je bil nemški zunanji minister Stresemann.

Stanovanjska kriza v Trstu.

V nedeljo se je vršil v Tartinijevi dvorani v Trstu izredni občni zbor društva hišnih lastnikov v Julijski Krajini. Občnemu zboru sta prisostvovala prefekt in fašistovski tajnik. Iz Rima je prišel predstavnik osrednjega društva hišnih lastnikov. Razprava se je sukala o prehodu k svobodni oddaji stanovanj, ki nastopi 1. julija. Društveni komisar se je zavzel za pravice hišnih lastnikov, ki plačajo v Trstu 6 milijonov hišnega davka državi, 4 milijone 287 tisoč občin in 6 milijonov 375 tisoč deželi. Napovedal je, da se bodo stanovanja podražila. Končno je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da se bodo hišni lastniki pri določevanju najemnin ozirali na višje državne interese, da se ohrani mir. — Najemniki že prejemale nove pogodbe. Povprečno se sedanje najemnine, ki so že štirikrat višje kot predvojne, zvišajo za 20% od 1. julija dalje. Radi tega vse sili v manjša stanovanja, drugod se zopet sorodniki ali znanci stisnejo v eno stanovanje. Veliko stanovanje prav lahko najdeš, manjših pa ni.

Na altar.

Predzadnji torek se je zbrala v Vatikanu sveta kongregacija obredov, da preišče slučaj kardinala Bellarmina. Ta kardinal (umrl je l. 1621. v Rimu) iz jezuitskega reda, je bil že l. 1923. proglašen za blaženega. Zdaj ga nameravajo proglasiti za svetnika. Bellarmin je bil velik učenjak. Znani so njegovi spisi proti protestantom.

Zagoneten slučaj.

Svetovno časopisje se že več kot teden dni bavi s tajno, v katero je zavita oseba ruskega generala Kutjepova. General je bival v Parizu. Po smrti generala Wrangla in velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča je bil duša in vodja celotne ruske protiboljševiške propagande. Mreže njegove organizacije so bile razpletene po vsej Evropi in so baje segale do osrčja boljševiške moči, do Moskve. Boljševiki so mu bili zato vedno za petami in so se ga bali. Predzadnjo nedeljo predpoldne je odšel general z doma in od takrat ne morejo najti nobenega sledu za njim. Na nogah je vsa francoska policija, v časopisih se berejo najrazličnejše in najrazburljivejše domneve, neko gospo, ki je imela z generalom prijateljske zveze, so že zaprli, vendar je še vsa neprijetna za-

deva v zagonetni temi. V enem se pa strinjajo skoro vsa ugibanja: da so generala spravili s pota boljševidi, ki so hoteli s tem ubiti njegovo nevarno delovanje. O izidu skrivnostnega dogodka bomo še poročali.

Nevarna šala.

V tržaško bolnišnico so pripeljali 57-letnega berača Antona Kralja. Bolnik je zdravnikom pripovedoval, kako ga je nekdo na cesti blizu Pomjana sunil za šalo; on pa je telebil v cestni jarek in si polomil več reber.

Zlata jama.

Lansko leto je obiskalo postojnsko jamo 205.137 ljudi. Obisk jame je zadnja leta precej večji kot pred vojno. Koliko denarja puste obiskovalci državni upravi in pa tudi Postojni!

Hlinka zopet izvoljen.

V Ružomberoku na Slovaškem se je vršilo glavno letno zborovanje Slovaške ljudske stranke. Dosedanji načelnik p. Andrej Hlinka je odklonil zopetno izvolitev, skupščina ga je pa kljub temu ponovno izbrala za načelnika. Katoliška misel in avtonomija Slovaške ostaneta tudi v bodoče glavni program stranke.

Zastrupil se je.

57-letni Anton Gregorič z Vogrskega, premožen in delaven posestnik in vinogradnik, je pred 14 dnevi zaklal prašiča. Ko ga je deval na kose, si je s kostjo ranil prst na desni roki. Ni se veliko zmenil in delal naprej. Kmalu pa je začel čutiti bolečine v roki. V gor. bolnišnici, kamor se je končno zatekel, so ugotovili zastrupljenje. Njegovo stanje se je z dneva v dan slabšalo in v petek so mu odrezali desno roko v rami. Bilo pa je prepozno. Strup je šel naprej in v poneedeljek popoldne je nesrečni mož po silnih bolečinah zdihnil. N. p. v. m.

Spomenik apostoloma.

Slavni češki kipar Polaček, ki živi v Ameriki, je daroval domovini velikanski spomenik svetih bratov Cirila in Metoda, ki sta prva prinesla Čehom, Moravanom in južnim Slovanom krščanstvo in kulturo. Spomenik bo sprejela v varstvo država.

Med profesorji.

Zadnji petek zvečer okrog sedme ure sta se na goriškem korzu v bližini ljudskega vrta srečala dva tukajšnja srednješolska profesorja. Zapletla sta se takoj v razvnet razgovor, ki se je po par krepkih žaljivkah razvil v oster pretep s palicami. Eden izmed profesorjev je odnesel dokaj hude bunke.

Prestolonaslednik

bo stalno bival v Turinu, glavnem mestu nekdanje pijemontske kraljevine. Na svečnico je po kratkem ženitovanjskem pofovanju dospel kraljevi princ s svojo mlado družico v Turin in bil od meščanstva zelo prisrčno in sijajno sprejet.

Evharistični kongres

za vso Jugoslavijo se bo vršil od 14. do 17. avg. v Zagrebu. Pripravljalna dela so že v teku; vodi jih zagrebški nadškof dr. Bauer.

Zopet granata.

V petek 31. m. m. je 18-letni Leopold Nemeč iz Bilj v družbi par tovarišev zbiral po pobočju Fajtjega hriba obračljivi vojni material. Ko je napravil že precej velik kup, je začel odpirati najdene granate. Pri tem se je ena razpočila in nesrečneža razmesarila do smrti. Razdejala mu je oprsje in raztrgala noge in roke. To variši so o grozni nesreči obvestili domače in oblastvo. Boj za košček kruha je prisilil reveža, da je šel na nevarni Kras, kjer je že toliko mladih življenj našlo smrt.

Prepoved zvonjenja.

Kakor poročajo časopisi iz Moskve, je tamkajšnji sovjet prepovedal vsakršno zvonjenje s cerkvenimi zvonovi v Moskvi in okolici. Verno rusko ljudstvo doživlja dan za dnem nova ponižanja.

Bančni polom.

V Milanu je propadla banca Rota. Njene zgube znašajo nad 12 milijonov lir.

Mondino na potovanju.

Šolski skrbnik Mondino je obiskal te dni več šol na deželi. Tako je bil v Ternju pri Sv. Petru na Krasu, v Mastenji vasi, v Prestranku, Studenem, Postojni, v Hrenovicah in Hruševju. Govoril je učiteljem in poudarjal, da je namen šole ustvariti enotno narodno zavest. Mondino se je razgovarjal tudi s podežtati in se zanimal za šolske stavbe.

Vročekrvni študent.

Če dijak pri izpitih pade, pravi, da je profesor kriv in ne on. Tega mnenja je bil tudi neki belgijski študent v Bruslju. Ko je pri izpitu sijajno pogorel, je šel na profesorjev dom. Sprejela ga je profesorjeva žena. Komaj je odprla vrata, je fant potegnil samokres in jo iz maščevanja ustrelil.

Cesarska pesem.

Avstrijska vlada je, kakor smo že pisali pred časom, sprejela nekdanjo cesarsko himno. Besedilo je primerno spremenjeno, melodija pa je ista. Socialisti s to uvedbo niso zadovoljni. Ko je pred dnevi prišel k prireditvi na Dunaju predsednik republike Miklas, je godba zaigrala novo državno himno. Navzoči dunajski župan socialist Seitz je pa v znak protesta obdržal klobuk na glavi in sedel, ko je tisočglava množica stoje in gologlava poslušala cesarsko pesem.

Ljubljana — Turin.

V kratkem se otvori neposredna telefonska zveza med Turinom in Ljubljano. Ministrstvo javnih del v Rimu sporoča, da so se trgovske zveze med Italijo in Jugoslavijo, zlasti s Slovenijo, tako pomnožile, da je nova telefonska črta za olajšavo trgovine nujno potrebna.

Angleška ponudba.

Neka angleška družba se je ponudila beograjski vladi, da zgradi na Donavi veliko električno centralo, ki bi oddajala električno moč vsemu Banatu.

V Njujorku.

ki šteje 6 milijonov prebivalcev, je 16.800 policajev, med temi 118 ženskega spola.

Tržaškimi mestnim vpokojencem.

Tržaški občinski načelnik je sklenil izročiti izplačevanje občinskih pokojnin zavarovalnici Cassa Nazionale delle Assicurazioni sociali. Občina bo plačevala zavarovalnici letno premijo in ta bo odrajtovala pokojnino naravnost vpokojencem. Občina si s tem prihrani nekaj upravnih stroškov, vpokojenci pa ne bodo prikrajšani.

Avtomobilske nesreče v Trstu.

Renato Osele se je v sredo ponoči z ženo Marijo, roj. Šumej peljal v avtomobilu po ulici Cassa Risparmio proti borznemu trgu. V trenutku, ko je avtomobil zavozil na trg, je treščil v njega javni avtomobil št. 538 in ga vrgel ob steber stare borze. Žena Marija je bila težko ranjena in so jo odpeljali takoj v bolnišnico; mož in potniki v drugem avtomobilu so ostali zdravi. — Na križišču ulic Raffineria in Conti je šofer G. Garbo povozil priletnega človeka, ki ga potem v bolnišnici niso mogli spoznati. Na levi roki je bil tetoviran z znaki Ida. Janez R. J. N. Y. Drugi dan se je zglasil v bolnišnici kapitan neke ameriške ladje in spoznal starega mornarja. Imenuje se Ramy Jurij in je iz New Jerseya.

6 let radi obrekovanja.

39-letni Peter Adami je bil pred vladno poroto radi obrekovanja obsojen na 6 let težke ječe. Kradel je, a obdolžil tatvine dva znanca. Ta dva sta pa dokazala svojo nedolžnost in Adami je prišel pred protnike, ki so ga krepko zašili.

Novi koledar v Rusiji.

Poročali smo že o nameravani spremembi koledarja v sovjetski Rusiji. Sedaj je ta preuredba že v vseh podrobnostih izvedena in potrjena od vladne komisije. Časovno štetje se prične v Rusiji mesto s Kristusovim rojstvom s 7. novembrom 1917., prvim dnem boljševidske revolucije. S 7. novembrom se začne tudi novo leto, ki je razdeljeno v 12 mesecev, mesec pa v 6 tednov po 5 dni. Poleg tega ima leto še pet dni, v katerih se obhajajo prazniki revolucije. Imena mesecev ostanejo stara, ravno tako tudi imena petih dnevov do petka; sobota in nedelja odpadeta.

Pomanjkanje inženirjev.

Odkar so začeli v Rusiji na vso moč zidati tovarne, da bi ne bili več odvisni od tujih držav, je začelo silno primanjkovati inženirjev. Zato so začeli z velikanskimi podporami vabiti dijake na tehnične šole. Letos so kar 5000 novih inženirjev poslali po državi. Tuje inženirje pa pošiljajo čez mejo.

Krepka korenina.

V Genovi je te dni umrl 100 let stari kmet Vernazzano. Ima enajst sinov in 200 vnukov. Malo takih!

Smrt.

V sredo 5. t. m. proti poldnevu je po kratkem bolehanju preminul v Gorici v najlepši dobi, star 38 let, France Bratuž, znan pod imenom »črni«. N. p. v. m.

Kako je s politiko.

LIKVIDACIJA SVETOVNE VOJNE.

Minilo je že 11 let, odkar se je razpočila zadnja smrtonosna granata v vojni, kot je ne pomni svetovna zgodovina. Enajst dolgih let je moralo preteči, predno so se zmagovalci in premaganci pri zeleni mizi pobotali. Komaj danes lahko rečemo, da je sklenjen pravi mir. 20. januar 1930. ostane zapisan v zgodovini kot dan, ko je bilo končno določeno, koliko morajo dobiti zmagovalci od premagancev.

Udeleženci.

Na konferenci v Haagu, glavnem mestu Nizozemske, so bile zastopane vse tiste države, ki so se udeležile svetovne vojne. Delimo jih v sledeče skupine:

1. Anglija, Francija, Italija, Japonska in Zedinjene države Severne Amerike so imele na konferenci glavno besedo. Zmagale so v svetovni vojni in imajo dovolj moči, da uveljavijo svojo voljo.

2. Drugo skupino tvorijo države, ki so sicer tudi zmagale v svetovni vojni, a nimajo velike besede, ker so majhne. V glavnem se morajo zadovoljiti z dobro ali slabo voljo držav prve skupine. Sem spadajo Češka, Jugoslavija, Romunija, Portugalska, Grčija in deloma Poljska. Sem sodi tudi Belgija, ki je v svetovni vojni sorazmerno največ trpela.

Premagane države, v prvi vrsti Nemčija, potem Avstrija, Ogrska in Bolgarska tvorijo tretjo skupino. Tudi Turčija bi sodila sem, pa se je z zmogovito vojno proti Grški otresla vseh bremen, ki bi jih morala nositi za kaznen, da je v svetovni vojni pomagala osrednjim državam.

O čem so razpravljali.

Konferenca v Haagu je

1. uredila za vselej nemško vojno odškodnino;

2. ugotovila tako zvane vzhodne reparacije in

3. določila dajatve novoustanovljenih držav.

Finančni strokovnjaki so 4 mesece proučevali vprašanja, ki so prišla nato na dnevni red konference. Odgovorni na politiki so imeli v Haagu nalogo, da odločajo o zaključkih strokovnjakov. Na zborovanju se je izkazalo, da se na utrudljivih sejah manj da doseči nego na obedih, kjer so zastopniki bolj dobre volje. Večina vprašanj se je tako rešila.

Konferenca je prinesla splošen sporazum in danes se vsi udeleženci hvaležijo, kako dobro so odrezali. To je dokaz, da niso vsi z uspehom zadovoljni. Dogovor pa je vendarle podpisan in to je glavno.

Sporazum z Nemčijo.

Najvažnejše vprašanje je bila nemška vojna odškodnina. Sprejet je bil Youngov plačilni načrt, po katerem se je Nemčija obvezala plačati skozi 37 let v srednjem po 1988 milijonov zla-

tih mark. To jeokusna potica, ki se da lepo rezati in deliti.

Kot se čitatelji se spominjajo, so priredili nemški nacionalisti ljudsko glasovanje proti Youngovemu plačilnemu načrtu, a uspeh je bil zanje porazen. Nemčija je pokazala s tem voljo, da plača vojno odškodnino.

Nemci so se vdali radi tega, ker so vedeli, da se edino tako oproste sramotnega nadzorstva, ki ga izvajajo različne antantne komisije nad nemškim gospodarstvom, to je nad lastno hišo Nemcev, in da dobe le tako nazaj tiste nemške dežele, ki so že enajst let zasedene od vojaštva zmagovalcev.

Sporazum z Nemčijo obsega mnogo točk, glavni pa sta ti dve:

Youngov plačilni načrt in Mednarodna banka.

Kdor se zanima za podrobnosti Youngovega načrta, naj pogleda v 14 številko lanskega letnika. V bistvu gre za to, da plača Nemčija skozi 37 let 660 milijonov zlatih mark brezpogojno, ostalih 1328 milijonov pa sme, če zagazi v slabe gospodarske razmere, plačati tudi pozneje. Z nemško vojno odškodnino bodo zmagovalci krili vse dolgove, ki so jih naredili med vojno v inozemstvu, povrh jim pa še ostane nekaj prostega denarja: Angliji 53.3 milijonov zlatih mark, Franciji 420 milijonov, Italiji 42.7, Belgiji 71, Jugoslaviji 72.4 milijonov zlatih mark na leto. Če natančno pomislimo, bo končala skoro vsa nemška odškodnina v bankah Amerike, ki je med svetovno vojno posojevala s polnimi rokami obubožanim evropskim državam.

Mednarodna banka.

Na konferenci je bilo tudi določeno delovanje mednarodne banke. Zavod bo imel 100 milijonov dolarjev (1900 milijonov lir) kapitala, ki ga podpišejo glavne banke prizadetih držav, tako za Italijo Banca d'Italia, za Nemčijo Deutsche Reichsbank. Sedež bo imela banka v švicarskem mestu Basel. Načeloval ji bo odbor, sestavljen iz zastopnikov držav, predsednik bo najbrž Amerikanec.

Mednarodna banka bo sprejemala na račun odškodnine od Nemčije denar ter ga vpisovala v dobro posameznim državam; obenem bo plačevala kar naravnost dolgove držav, tako francoske in italijanske dolgove Angliji in Ameriki, češke Italiji in Franciji, jugoslovanske Franciji, Angliji in Ameriki itd.

Ker bo obratovala z velikanskimi svotami, se bavila tudi s kupčijami v blagu in bodo pri njej udeležene vse važnejše države, se bo prav gotovo razvila v najpomembnejše svetovno gospodarsko središče. Zato je zelo verjetno, da bo banka po preteku 37 let plačala iz svojih nagromadenih dobičkov prav lahko zadnjih 22 obrokov nemške vojne odškodnine v srednjem letnem znesku 1500 milijonov zlatih mark.

Vzhodne reparacije in dajatve novoustanovljenih držav.

Tu moramo razlikovati tri skupine:

1. Avstrija, Ogrska in Bolgarija, ki so se borile v svetovni vojni na strani Nemčije, so v mirovni pogodbi prevzele dolžnost, da plačajo vojno odškodnino zmagovalcem. Višina pa do haaške konference ni bila še določena.

2. Države naslednice avstro-ogrsko monarhije bi morale plačati za osvobojenje posebno takso, ki je bila določena za vse države skupaj na 1500 milijonov zlatih frankov. Polovico te svote bi morala plačati Češka, ostalo Poljska, Jugoslavija in Romunija.

3. Vse države, ki so dobile količkaj avstro-ogrsko ozemlja, bi morale za bivše avstro-ogrsko državno premoženje, kot so državni gozdovi, železnice in železniški material, različne palače itd. plačati odkupnino. To premoženje so strokovnjaki cenili zelo različno. Najnižjo cenitev je predložila češka komisija. To je razumljivo, zakaj Češkoslovaška je podedovala po avstro-ogrski največ železnic, vagonov, gozdov, palač in drugih nepremičnin.

Odkupnina za vse avstro-ogrsko državno premoženje bi šla v sklad vojne odškodnine, ki bi jo morali plačati Avstrija in Ogrska kot neposredni naslednici bivšega cesarstva.

Optanti.

Razun z omenjenimi tremi vprašanji se je haaška konferenca pečala tudi z optanti.

Od predvojnega ozemlja je bil puščen današnji Ogrski le manjši del. Večino ozemlja so razdelili na Romunijo, Jugoslavijo in Česko. V teh krajih je imelo vse polno ogrskih veleposestev, ki so jih Češka, Jugoslavija in Romunija na podlagi agrarne reforme razdelila med kmete. Veleposestniki so za zemljo sicer dobili gotovo odškodnino, a ta je bila nižja nego prava vrednost posestva.

V omenjenih krajih je bilo pred vojno vrhu tega vse polno premoženj bivše habsburške družine. Ko so Habsburžani videli, da so jim prijazni le Ogrji, a jih sicer nihče ne mara, so sprejeli vsi ogrsko državljanstvo v nadi, da jim Ogrska izposluje povračilo premoženj.

Mirovna pogodba z Ogrji je namreč prepovedala Češki, Jugoslaviji in Romuniji, zapleniti premoženja oseb, ki bi optirale za Ogrsko, to je prevzele ogrsko državljanstvo. Če bi nastali radi tega spori, se morajo po 250. členu mirovne pogodbe predložiti mednarodnemu razsodišču v Haagu v presojo.

Ogrji so pa smatrali izvedbo agrarne reforme v Češki, Jugoslaviji in Romuniji za zaplembo, češ, da je bila odškodnina za razdeljena premoženja zelo nizka, večkrat celo nična. Tako so Romuni precenili vrednost veleposestev v zlatih, to je predvojnih lejih in plačali isto svoto v papirnatih. Ker stane danes en zlat lej 33 papirnatih, so dobili veleposestniki za zemljišča komaj 3 od sto prave vrednosti. Sicer pa je Romunija postopala tako tudi

proti lastnim, to je romunskim veleposestnikom. Podobno je bila izvedena agrarna reforma tudi v Češki in Jugoslaviji; vendar je bil glavni spor med Ogrsko in Romunijo. Ker so Ogrji za vsak slučaj vložili tožbo na mednarodno razsodišče v Haagu in so se veleposestnikom pridružili še vsi člani habsburške družine, je bilo teh tožba nekaj tisoč.

Sporazum z Avstrijo.

Avstrija bi morala, kakor vse porazene države, plačati vojno odškodnino. Toda avstrijski zastopniki so se izkazali za izborne diplomate in so v Haagu dosegli, da se Avstriji vsa vojna odškodnina zбриše. Glede optantov Avstrija ni prizadeta; habsburško premoženje je zaplenila, osvobodilne takse ji ni treba plačati; bivše državne palače na Dunaju, ki jih je zidalo ceslotno bivše cesarstvo, preidejo v čisto last Avstrije, ravno tako gozdovi, železnice in vse ostalo. Za to ji ni treba plačati niti vinarja.

Zmagovalci so pri Avstriji sploh vedno radi zaprli eno oko, ker se boje, da bi se združila z Nemčijo v skupno državo. Razen tega so zastopniki Avstrije kazali na zadnji haaški konferenci tudi na veliko število brezposelnih, ki jih je danes v šestih polmilijonski državi okoli 300.000.

Avstrija je torej prosta vsake vojne odškodnine in mora povrniti le posojila, ki jih je dobila v prvih letih po svetovni vojni od zmagovalcev za prehrano gladujočih prebivalcev. Plačati bo morala tudi nekaj za vloge pri bivši c. kr. poštni hranilnici, za predvojna plačila pri različnih zavarovalniških zavodih, ki so imeli svoj sedež na Dunaju, in par podobnih stvari.

Sporazum z Ogrsko.

Ogrska se je že leta 1924. pogodila, da plača do l. 1943. po 10 milijonov zlatih kron na leto vojne odškodnine. Kaj bo po l. 1943., ni bilo določeno. Ogrji so mislili, da bodo po l. 1943. prosti vsake vojne odškodnine in da dobe povrh njihovi optanti in Habsburžani velikanske svote za velepo-

sestva. Zahtevali so nič manj ko 750 milijonov zlatih kron.

Po dolgotrajnih pogajanjih je bilo v Haagu sklenjeno, da plača Ogrska po l. 1943. 22 letnih obrokov po 13 in pol milijonov zlatih kron.

Vprašanje optantov pa je bilo rešeno takole:

ustanovita se dva fonda, in sicer tako zvani agrarni zalog ali fond A v znesku 240 milijonov kron, iz katerega se plača odškodnina razlaščenim veleposestnikom.

Drugi zalog (B) v znesku 100 milijonov zlatih kron bo pa služil v kritje drugih dajatev. Fond A pojde torej v izključno korist ogrskih veleposestnikov, med katerimi so tudi madjarski prvi minister grof Bethlen in skoro vsi ogrski državniki. Iz fonda B bodo dobili odškodnino tisti ogrski državljani, ki imajo napram Češki, Jugoslaviji in Romuniji druge — neagrarne — terjatve, kot n. pr. cerkvene ustanove, železniške družbe, industrijska podjetja itd.

Sklad A z 240 milijoni bodo sestavili takole: Anglija, Francija, Italija, Belgija, Japonska in Portugalska se odpovedo vsemu, kar bi imele dobiti od l. 1931. do 1943. na račun ogrske vojne odškodnine. Poleg tega bodo prispevale Anglija, Francija in Italija od 1933. do 1943. v sklad 3.6 milijonov, od 1944. do 1966. pa 2.8 milijonov zlatih kron na leto. Mala antanta bo vrgla v fond od 1944. do 1966. vsako leto 6.1 milijonov.

V bodoče ne bodo mogli optanti tožiti posamezne države, recimo Češke, Jugoslavije ali Romunije, temveč samo sklad A. Če se tožba ugodno reši, dobe optanti obveznice, ki nesejo 4% obresti in zapadejo v plačilo l. 1966.

Za sklad B potrebnih 100 milijonov zlatih kron posodijo za enkrat Anglija, Italija in Francija, po l. 1943. ga pa bo morala Ogrska amortizirati, to se pravi polagoma vračati.

Haaška konferenca ni rekla sicer, da Habsburžanom ne pripada odškodnina za premoženje, a ker ne mara nobena država plačati, so Habsburžani toliko kot razlašeni.

Sporazum s Češko in Bolgarijo.

Od vseh držav naslednic je najbogatejša Češko-slovaška republika. Po dedovala je zelo razvito železniško omrežje, obilo železniškega materiala, mnogo gozdov, palač, rudnikov itd. Zato je bila prvotno določena Češki tudi taksa za osvobojenje v znesku 750 milijonov zlatih frankov. V Haagu so takso znižali in določili, da plača Češka skozi 37 let po 10 milijonov zlatih mark. Razen tega bo morala Češka skozi 50 let vračati 10 milijonov pripnatih frankov na leto Franciji, Italiji pa za isto dobo po 20 milijonov čeških kron. S temi plačili krije Češko-Slovaška dolgove, ki so jih naredile različne češke legije med svetovno vojno v Franciji in Italiji.

Ker dobi pa Češka 1% ogrske vojne odškodnine in ji ostane prosto vse ostalo premoženje, med drugim tudi posestva habsburške družine, ki se cenijo na 400 milijonov čeških kron, vsa zemljišča ogrskih optantov itd., lahko rečemo, da se je Češka prav po ceni izrezala.

Bolgarija bo plačevala skozi 36 let letni znesek 11 milijonov zlatih frankov. V primeri s tem, kar je Bolgariji nalagala mirovna pogodba, je to malo. Saj bi letni obrok presegal po mirovni pogodbi danes že 30 milijonov zlatih frankov.

Grčija, Jugoslavija in Romunija.

Na ogrski in bolgarski vojni odškodnini so udeležene tudi gorenje države, in sice dobi Grčija 12.7%, Jugoslavija 10% in Romunija 10.55%. Zadnjih dveh držav se tiče pa najbolj vprašanje ogrskih optantov. Ker je ta zadeva za dotične države ugodno rešena, ker jima tudi ne bo treba plačati odškodnine za premoženje habsburške družine in se je črtala nadalje nele taksa na osvobojenje, temveč tudi odkupnina za bivše državno avstro-ogrsko imetje, sta imenovani državi z zaključki haaške konference lahko popolnoma zadovoljni. Če odbijemo jugoslovanske prispevke k skladu A (agrarni fond), ostane Jugoslaviji še 2% ogrske in 5% bolgarske vojne od-

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

Jezno je udarila s pernatu pahljačo po mizi.

»Tistega berača hočeš vzeti, ki nima drugega razen čepice in meča!« je vzkliknil Pagir ter dvignil k nebu oči in roke. »Zaradi njega zavračaš bajno bogatega Hartatefa, ki bi povečal blesk naše hiše, če stopi v sorodstvo z nami? Na srečo smo tu, da preprečimo tako blaznost. Jaz, tvoj varuh, ti naznanjam, da postaneš Hartatefova žena. Danes, pri slavnosti, vaju predstavim kot ženina in nevesto.«

Šel je z roko preko razpaljenega obličja in se okrenil k Satati, ki je molče sedela za mizo, na kateri je stala košarica z ročnim delom.

»Moram oditi,« je rekel Pagir ženi, »prepuščam tebi, da pomiriš tega otroka in ga privedeš k pameti.«

Satati je naglo vstala. Mehek nasmeh je razsvetlil njeno obličje. Sedla je zraven mlade deklice ter objela njen vitki život.

»Draga Nejta, umiri se in veruj, da te imamo radi

in ti želimo samo srečo. Kako moreš biti tako nespametna, da daješ prednost neznatnemu človeku, kakor je Keniamun, pred bogatim Hartatefom, ki ima najlepšo palačo v Tebah? Sijajna bodočnost te čaka ob njegovi strani, ne glede na to, da je mlad, zal in te strastno ljubi.«

»Pusti me,« je rekla Nejta in jo nevoljno odpahnila od sebe. »Hartatefa sovražim in ne vem, zakaj bi morala postati njegova žena. Tudi brez njegovega zlata smo dovolj bogati in milostna Hatasu more dvigniti Keniamuna prav tako visoko kakor Hartatefa. Kraljici padem k nogam. Rada me ima in me bo znala rešiti te možitve.«

Izraz nevolje je šinil preko Satatinega obličja, vendar pa se je premagala in prijateljski stisnila roko mlade deklice.

»Draga Nejta, zagotavljam ti, da bi ti ta korak ne pomagal. Zdaj se umiri; pojdi in obleci se. Če nočeš ugajati svojemu ženinu, se napravi vsaj Keniamunu na ljubo. Saj bo tudi on pri gostiji.«

»Kajpak, Hartatefu ne maram ugajati! Če se bo Pagir drznil predstaviti ga za mojega ženina, napravim škandal in povem vsem, da ga nečem. Potem se obrnem do kraljice, naj odloči.«

škodnine ter zgoraj navedeni letni znesek 72.4 milijonov zlatih mark iz nemške odškodnine. To so čisti dohodki Jugoslavije.

Zaključek.

Haaška konferenca ni popolnoma razčistila prav vseh vprašanj, ki izvirajo iz vojne in ki so sporne med posameznimi državami (tako ni še rešeno vprašanje romunskih konfiskacij bolgarskega imetja v Dobrudži) toda najvažnejše zadeve so vendarle

končno urejene. Danes vedo zmagovalci točno, kdaj in koliko dobe na račun vojne odškodnine, premaganci pa, koliko in kdaj morajo plačati.

Mogoče pa so politični uspehi haaške konference še važnejši nego gospodarski, zakaj večina spornih vprašanj med državami, posebno v srednji Evropi, je razčiščenih. Sporazum med Bolgarijo in Jugoslavijo radi prometa ob meji je morda prvi dokaz spremenjenega ozračja v odnošajih med zmagovalci in premaganci.

Od teme do luči.

Letos praznuje krščanski svet tisočpetstoletnico smrti enega največjih umov in značajev zgodovine. Dne 28. avgusta 430. je v afriškem mestu Hipopotam zatisnil oči sv. Avguštin. Avrelij Avguštin ni bil samo velik svetnik, temveč tudi sijajen pisatelj, govornik in eden najglobljih mislecev vseh časov. Kar nam je zapustil v svojih številnih knjigah, je kakor živ studenec, ki žubori neusahljivo skozi stoletja in iz katerega črpajo še po 1500 letih bogoslovci, filozofi, politiki, vzgojitelji, zgodovinarji in umetniki. Ideje sv. Avguština so močno vplivale na razvoj evropske omike. Zato se letos ne pravi pravilja samo Cerkev, ampak ves izobraženi svet, da dostojno proslavi ime izrednega moža.

Tudi »Novi list« se hoče v par skromnih sestavkih spominjati življenja in idej sv. Avguština.

Njegovo rojstno mesto Tagaste je ležalo v severni Afriki in je tvorilo del obsežnega rimskega cesarstva. Kdor sliši danes govoriti o Afriki, vidi v duhu peščene puščave z velblodi, rjovečimi Levi in polnagimi črnici. Pred 1500 leti pa je bila severna Afrika dobro obdelana, vetrovi so šumeli po žitnih poljih, bele ceste so vezale lepa in bogata mesta. Ljudstvo je bilo podložno rimskim cesarjem, a ni bilo latinskega rodu. Tudi Avguštin se je zavedal svojega afriškega pokolenja; ko so se ljudje nekdanj norčevali iz domačih rodbinskih imen, se je vzdig-

nil in rekel, da Afričani ne smejo zardeti radi materinega jezika, kakor se ne smejo sramovati zemlje, ki jih je rodila. Afrika je bila tedaj lahko ponosna: dala je Cerкви mnogo svetnikov, latinskemu slovstvu sloveče pisatelje in učenjake in celo Rimu cesarje. V taki okolici je v nedeljo 13. novembra 354. zagledal Avrelij Avguštin luč sveta.

Starši.

Mati Monika je bila verna kristjanka, oče Patricij pagan, po poklicu sodnik, lastnik majhnega posestva z vinogradi. O njem vemo samo to, da je bil dobro srce, a grozna ihta. Ko ga je popadla jeza, je hudo razsajal. Monikine prijateljice so se čudile, da žena ne dobiva črnih bunk od tako »divjega soproga«. Toda Monika je bila zelo razumna in potrpežljiva. Kadar je prevzela moža ihta, je molčala in mirno čakala, da se nevihta spreleti. Monika je kljub moževim izbruhom držala družino v slogi in ljubezni.

Otroka niso takoj krstili, kakor je danes navada. V tistih časih so nekateri čakali možko dobo, preden so prejeli zakrament sv. krsta. Tako je bil n. pr. cesar Konstantin Veliki krščen šele na smrtni postelji. Pač pa je Monika poučevala sina v krščanskih resnicah in ga pobožno vzgajala. Deček je bil izredno darovit in živ. Starši so želeli, da postane odvetnik in slaven govornik. Govorništvo je bilo tedaj zelo v čisljih in je odpiralo pot v

višje poklice. V šoli so učenci prebirali dela pesnikov in pisateljev in se pri tem ne samo vežbali v izbranem in čistem govorjenju, temveč si prilščali tudi vsebino spisov. Tako so si učenci v govorniških urah nabirali vse mogoče znanje. Višek so pa bili samostojni govorniški nastopi. Učitelj je ukazal, naj učenec govori kar nepripravljen o tem ali onem predmetu. »Upanje, da bom obdarovan in odlikovan« — piše sv. Avguštin — »in pa strah pred udarci sta pretresala mojo dušo.« Avguštin je bil med prvimi in učitelji so ga zelo cenili. V poznejših letih je Avguštin tožil: »Kaj mi je pomagalo, o moj Bog in moje pravo življenje, da so mojemu predavanju mnogi součenci in sodobniki ploskali? Ali ni bilo vse to le dim in veter? Ali ni bilo nič drugega, s čimer bi bil vadil svojega duha in svoj jezik?« V dijaških dneh je pa bil Avguštin na govorniške uspehe ponosen in ravnostako starši.

Zapuščena mati.

Čim bolj je Avguštin doraščal, tem bolj se je odtuževal naukom materinim. Postal je versko mlačen. Glavni vzrok je bila poltenost, ki se je začela v njem prebujati z nezadržljivo silo. V svojih »Izpovedih« objokuje zablode visokošolskih let v mestu Kartago, prestolici Afrike. »Pogrezal sem se v brezno s toliko zaslepljenostjo, da sem se pred tovariši sramoval biti manj nesramen nego oni, ki so se bahali s svojimi podlostmi in se z njimi tem bolj ponašali, čim bolj so bile nizkotne...«

Ko je Avguštin imel 17 let, je vzel k sebi neko Kartazanko in živel z njo 14 let. Rodila mu je sina Adeodata.

Monika je objokavala Avguštinove zablode cele noči in dneve in prosila med solzami Boga, naj ga privede v naročje Cerkve. Ker je zgubil vero, je smatrala sina za mrtvega in žalovala za njim kakor za mrličem. V svoji srčni stiski je rotila kartaškega škofa Antigona, naj prepriča sina o njegovih zmotah. Avguštin je bil tedaj pripadnik krive vere manihejcev in branil na javnih zborovanjih njih nauke.

Vstala je, iztrgala svojo roko Satati ter tako brzo odšla, da je pri vratih trčila v prihajajočega brata.

Nejta pa se ni niti okrenila; stekla je v svojo sobo.

»Ali je Nejta tako dobre volje, ker mora vzeti Hartatefa?« je vprašal smeje se Mena.

»Kajpak,« je odgovorila Satati ter zamišljena oprla lakte na posteljno blazino.

Mena je sedel, se sklonil k njej in rekel, upirajoč svoj drzni in plamteči pogled vanjo.

»Kako si danes dražestna, Satati. Že nekaj časa opažam na tebi nove čare. Ali hočeš vedeti zakaj?«

Nežen nasmeh je razžaril obličje mlade žene.

»Gotovo izrečeš kakšno glupost,« je rekla in nežno pritisnila k ustnam Menovo roko. »Kaj bi rekel Pagir, če bi te slišal?«

»Naj se predrzne biti ljubosumen; takoj mu zaprem usta!« je vzkliknil častnik. »Dobro vem, komu daje nežna imena in drage kamne.«

Živa rdečica je vzplamtela na obličju Satatinem.

»To le kar tako praviš, Mena, ali treba je, da to dokažeš.«

»Hotel sem te samo opozoriti, da mu povrneš enako z enakim, če mi podeliš svojo naklonjenost. Povej mi rajši, kaj te je mučilo, ko sem vstopil?«

»Nejta me skrbi,« je rekla Satati, s težavo premagujoč svojo ljubosumno radovednost. »Deklica je kar besna. O Hartatefu noče nič slišati in pravi, da povzroči škandal. Rekla je, da se pojde pritožiti h kraljici, če je ne pustimo, da vzame Keniamuna.«

»Hahah! Ta groznja te je vznemirila?« je vzkliknil Mena. »Umiri se! Kraljica ima važnejše stvari po glavi, kakor poslušati deklidine tožbe. Tutmesova bolezen in spletke žrecev v prilog pregnanca v Butu ji prizadevajo dovolj skrbi.«

»To je res. Vendar pa sem vkljub temu uverjena, da bo Hatasu poslušala Nejto in se zanimala zanjo. Ne omalovažuj nevarnosti, o kateri nimaš pojma.«

Pogled, ki je spremljal te besede, je v hipu vplival na vojščaka.

»Kje pa tiči vzrok,« je vprašal resno, »da je Hatasu tako naklonjena moji sestri? Že davno sem slutil, da jo z Nejto veže neka globoka tajnost. Vem, Satati, da poznaš to tajnost. Zaupaj mi in povej mi resnico.«

Nežno se je sklonil in pritisnil svoje ustne na golo rame mlade ženske.

»Ne, ne, Mena, motiš se. Kakšna tajna naj bi bila spojena s tvojo sestro? Ne misli si nič takega. Zdaj pa pojdi, ker se moram preobleči.«

Antigon su ni upal stopili v boj proti nevarnemu govorniku in je le rekel Moniki: »Pojdi, pusti me! Kakor si resnično živa, tako je gotovo, da se sin tolikih solza ne bo pogubil.«

Te besede so bile preroške, zakaj k Avguštinovemu spreobrnjenju, so največ pripomogle velike žrtve in molitve njegove matere. Prerod Avrelija Avguština se ni izvršil čez noč. Po strmih in zapletenih stezah se je ril dolga leta k luči. Sedaj ko je postal profesor v Kartagu, je napravil prvi korak. Zgovornost sama ga ni več zadovoljevala. Spoznal je, da ni važno, kako govoriš, ampak, kaj poveš. Lotila se ga je neugasljiva žeja po resnici, priznavati je začel Boga, čeprav je ostal nasprotnik katoliške cerkve.

Leta 383. je sklenil, da se preseli v Rim, v duševno in politično središče cesarstva, kjer je upal na večje uspehe. Monika ga ni pustila, češ da se bo v velikem mestu popolnoma pogubil. Tedaj je Avguštin mater nalagal in ji rekel, naj ga počaka v kapelici sv. Cijeprijana, češ da gre k prijatelju. Stopil pa je na ladjo, jadra so se napela, obrežje se je odmikalo in zginilo. Drugo jutro je stala Monika na obali in obupno jokala.

Novo življenje.

V Rimu je Avguštin ostal malo časa. Po posredovanju manihejcev, svojih verskih somišljenikov, se je seznanil z rimskim prefektom, ki je bil nasprotnik Cerkve. Prefekt Simmahus je nadarjenega Avguština imenoval za profesorja govorništva v Milanu. Milan je bil tedaj sedež cesarske družine, drugo glavno mesto Italije. Prvi obisk Avguštinov je veljal škofu Ambrožu, ki je bil najvplivnejša oseba na cesarskem dvoru. Sv. Ambrož ni bil le škof milanski, temveč tudi učejnjak in državnik, človek izrednega ugleda in poguma, pred katerim so se tresli tudi vladarji. Sv. Ambrož je govoril vsako nedeljo v stolnici in Avguštin je obiskoval redno njegove pridige. »Začel sem ga ljubiti.« — je rekel — »a ne kot učitelja resnice, zakaj nad Cerkvijo sem tedaj obupaval, temveč ker mi je bil dobrotin. Mar-

ljivo sem obiskoval njegove pridige, da bi preizkusil njegov govorniški dar. Vsebinska me ni zanimala.«

Toda s časom so Ambroževe besede vplivale. Avguštin je spoznal, da so nauki manihejcev zgrešeni in da je katoliška misel resna stvar. To je bil nov korak proti luči, a ni bilo še spreobrnjenje. Šele po dveh letih notranjih bojov in viharjev se je Avguštin dokopal do resnice. Najhuje je bilo se odreči starim navadam in urediti življenje po spoznanih načelih. S krvavim srcem se je Avguštin odtrgal od Kartazanke, ki je z njim živela pol drugo desetletje. Pri tem mu je največ pomagala Monika, ki je šla čez morje iskat sina in ga našla v Milanu. Avguštin se je dal krstiti s sinom Adeodatom in par prijatelji leta 387. Imel je 33 let. Odložil je takoj mesto profesorja in se vračal z družino v Afriko. V Ostiji blizu Rima, kjer so čakali na ladjo, mu je nenadoma umrla mati. Par dni pred smrtjo je imel z njo razgovor, ki ga popisuje v Izpovedih. »Slonela sva sama ob oknu nad vrtom... Najin samotni razgovor je bil zelo ljubeč. Pozabila sva, kar je ležalo za nama, in gledala samo v bodočnost: pred obličjem vsepričujoče Resnice sva se spraševala, kakšno, bo nekoč večno življenje svetnikov, ki ga nobeno oko ni še videlo, nobeno uho slišalo in ki ni še prodrlo v nobeno človeško srce. Hlepela sva z ustnicami najinega srca k vodam iz višine, žuborečim iz studenca božjega življenja, da bi nas orosile in bi postala vredna govoriti o tako vzvišenem predmetu. Z duhom sva prepotovala vso stvarno prirodo in tudi nebesa, od koder sijajo solnce, mesec in zvezde na zemljo. In dvigala sva se še višje, občudujoč v razgovoru in razmišljanju Tvoja dela, ter sva dospela k najini duši. Pa sva šla še dalje in prišla v pokrajino neizčrpane plodovitosti, kjer Gospod večno pase izvoljeno ljudstvo na livadah resnice in kjer sta življenje in modrost eno.

Tako sva govorila, o Gospod, in v teh razgovorih se je svet s vsemi svojimi miki pogrezal v nič. Mati je pa

odgovorila: »Kar se mene tiče, sin moj, me v tem življenju nič več ne miha. Ne vem, kaj naj tu še delam in čemu sem še tu. Od časnosti ne pričakujem več ničesar. Zelela sem živeti samo zato, da te še pred smrtjo vidim katoliškega kristjana. Kaj delam še tukaj?«

Po dobrem tednu je Avguštin materi zatisnil oči.

Krona življenja.

Po spreobrnjenju je Avguštin živel še 43 let. Najprej se je poglobil v Rimu v katoliški nauk: skoval si je duševno orožje za boje bodočnosti. Nato se je vrnil v Afriko in se umaknil s prijatelji v samoto. Ustanovil je samostanski red, ki še danes obstoji. Toda klic ljudstva ga je potisnil iz samote in vrgel v javno življenje. Časi so bili hudi: v rimskem cesarstvu so se ponavljale krvave vstaje, narod je zdihoval v draginji in revščini. Razen tega so bili tudi kristjani razklani v več taborov, proti Cerkvi so se dvigale nevarne krivoverske struje. Avguština so verniki izvolili za škofa v mestu Hippo in njegova pogumna narava ga je gnala v boj za resnico. Štiri desetletja, ki jih je preživel v majhnem afriškem mestu, so nepretrgana veriga naporov, žrtev in dela. Knjige, ki jih je spisal proti različnim krivoverskim šolam, javni nastopi proti njih voditeljem so skoro brez števila. V teh duševnih borbah je Avguštin razklenil vse bogastvo svojega uma in srca, razvil ideje, ki ne bodo nikoli več umrle. Napisal je več ko 200 knjig, ohranjenih je približno 100. Njegov ugled se je širil iz leta v leto. Avguštin je postal ogenj, ki je žarel na gori in razsvetljeval vse krščanstvo.

Poslednja leta Avguštinova niso bila vesela. Rimsko cesarstvo je propadalo. Že leta 409. so germanski Goti pod vodstvom Alariha udrli v Italijo in zavzeli Rim. V večnem mestu so požigali, plenili, posiljevali dekleta, morili. Cele dele mesta so vpepelili, na cestah je bilo toliko mrličev, da jih ni bilo mogoče pokopati. V sledečih letih so se vedno znova ponavljali vpadi

Mena je naglo vstal.

»Torej na svidenje. Medtem pojdem k Nejtji in jo poskusim umiriti. V svoji jezi bi utegnila Hartatefa hudo užaliti in kar groza me obhaja, če samo pomislim, kakšne bi bile posledice.«

Mladenič se je napotil k sestrični sobi. Nejtja je stala sredi sobe s plamtečim obličjem in bliskajočim se pogledom. Neprestano je suvala od sebe roke služabnic, ki so jo hotele obleči, in jezno odgovarjala prošnjam stare služabnice, ki je skoraj jokaje ponavljala:

»Draga gospodarica moja, solnce mojih oči, pomiri se, da te oblečem! Ali ne maraš nikomur ugajati? Pogledaj ta venček, ki se tako lepo podaja tvojim črnim lasem!«

»Nečem venca, nečem se napraviti!« je vpila Nejtja ter suvala od sebe cvetlice in strgala z vratu ogrlico. Biseri so se razsuli po tleh. Zlomljena pahljača, raztrgana tunika in drobci cvetja po tleh so pričali o jezi vrtoglave krasotice.

Tedaj je vstopil Mena.

»Da si mi zdrava, Nejtja,« je zaklical veselo, prijel Nejtjo za obe roki ter jih pritisnil k svojim ustnam, da

bi služabnice mogle zapeti dekletu pas.

»Kako si zala v tej obleki! Zares si prava krasotica v Tebah,« je nadaljeval in jo trdno držal za roke. »Umiri se, potem se malo pomeniva.«

»Pusti me, Mena; tudi ti si sporazumljen z mojimi sovražniki in mi želiš nesrečo,« je odgovorila in skušala oprostiti roke. »Kako sem nesrečna! Nihče me neče braniti pred obsovraženim človekom. Če si prišel, da mi boš govoril o njem, kar pojdi!« je rekla in ga odpahnila.

Vstopila je Satati in prekinila deklico. Prinesla je dragoceno skrinjico in jo postavila pred Nejtjo.

»Poglej, nehvaležnica, kaj ti pošilja ženin poleg koškov z blagom in vonjavami, ki te čakajo na hodniku,« je rekla in dvignila pokrov, pod katerim se je zasvetil krasen nakit iz biserov in safirov.¹⁾

Vkljub svoji jezi se je Nejtja sklonila in si začela ogledovati silno dragoceno ogrlico in zapestnico.

»Krasno!« je rekla nehote.

(Dalje.)

¹⁾ drag kamen.

tujih narodov. Vandali so 420. leta zasedli Španijo in 426. so se izkrkali v Afriki. Z ognjem in mečem so ukrotili deželo: samo še tri mesta, med njih Hippo, so kljubovala vandalskim četam. Škofovski sedež sv. Avguščina so oblegali in naskakovali več ko eno leto. Iz svojega stanovanja je slišal trušč orožja in stok ranjencev. Avguščin ni čakal konca vojne. Umrl je med obleganjem mesta. Enajst dni

pred smrtjo je ukazal, da ne sme nihče razen zdravnikov in strežnikov, stopiti v sobo. Hotel je biti sam z Bogom. Na zid si je dal pribiti v velikih črkah psalme Davidove, ki jih je v solzah prebiral.

Enajsti dan na večer je njegovo srce nehalo biti. Zapustil ni oporoke, pač pa zaklade, katerih nobena rja ne zje in jih tudi Vandali niso mogli uničiti.

Kaj nam pišejo z dežele?

S Krasa.

Divača. — Mrtvaški zvonovi so letos prvokrat zapeli Jožetu Rebčevemu, bratu gostilničarja Alojzija. Pokopali smo ga dne 23. januarja. Kljub mrzlemu vremenu smo ga vaščani spremili v obilnem številu k zadnjemu počitku. Pokoj njegovi duši!

Gorenje pri Divači. — (Kaj sem zvedel.) — Ker že od nekdanj diši Gorenjem, kdaj B... koljejo, oziroma cvrejo, tudi to pot niso izostali. Kmalu po »zdravimariji« se jih je nagnetlo poln spodnji štibeljc. Mene so potisnili v kot k peči z naročilom, naj kurim. Ta posel meni že od nekdanj ni ugajal, ker pa si nisem mogel pomagati, sem se udal. Dekla, ki mi je prinesla k peči pol litra vremščine, mi je naročila, naj si dobro zapomnim, kaj bodo govorili gorenjski možakarji. — Ko so se možakarji do dobrega udiinjali na svojih prostorih, so naročili štefan terana — ocvirke jim je sama gospodinja prinesla — ter pričeli razpravljati vaško kroniko. — Najprej so imeli v zobeh Poldeta B... in njegovo Meto, ki sta prodala gorenjsko grajščino pod ceno. Od Poldeta so prišli na popravo občinskih, oziroma vaških poti in kalov; nekateri so predlagali, naj bi se to popravilo na roboti, drugi pa — in teh je bilo večina — na »žrnadi«. Ker se niso mogli zediniti, so za enkrat opustili to predavanje. Razume se, da sem tisti večer prenočil na B... svinjaku. Drugi dan sem si pa ogledal znameniti mejnik, ki je stal Ričevca in »Mrtnjača« že obilo cvenka, čeprav je burja že pošteno pihala. — Slišal sem, da bodo tam blizu zidali gorenjski »burgerji« zavod za ostarele tetke. Slišal sem tudi, da povirski fantje bolj poredkoma hodijo v Gorenje, odkar so skladali za novi gorenjski križ! Povedati je tudi treba, da so Gorenjci že precejšnjo svoto prinesli g. nuncu za farne zvonove.

Dutovlje. — (Obnova župnišča.) — Nedavno je požar uničil našo župnišče. Pravijo, da namerava občinski načelnik z dohodkom od zavarovanja in z občinskimi prispevki sropje obnoviti. V novi zgradbi naj bi se nastanili občinski urad, šola in duhovnik, če ga kdaj dobimo.

Kopriva. — (Nabava zvonov.) — V kratkem zapojejo tudi pri nas novi zvonovi. Tri vlijejo na račun vojne odškodnine, četrtega moramo sami kupiti. Naša vas se bo postavila kar s štirimi zvonovi. Pomajska fara dobi

tri za glavno cerkev in tri za cerkev Matere božje. Kreplje in Krajna vas dobita po tri zvonove.

Komen in okolica. — Lansko leto, se je rodilo v vsej komenski okolici 43 otrok, 20 deklic in 23 dečkov. Umrlo je 40 oseb. Poročilo se je v domači cerkvi 19 parov. Zadnjič so umrli v eni noči sosedi Kosmina Antonija, stara 67 let in Jazbec Mimica v starosti 17 let. Bog jima daj večni mir! Dne 8. januarja sta se poročila gospod okrajni sodnik in zdravnik.

Škocijan pri Divači. — Sv. Antona puščavnika, zavetnika živine, smo počastili dne 17. t. m. s peto sv. mašo ob deseti uri. Med službo božjo je prepeval cerkveni zbor iz Divače. Cerkev se je za ta dan praznično odela, g. župnik pa nam je v prelepem govoru očrtal svetnikovo življenje.

Krajna vas. — (Vrlo ženstvo.) — Vsako leto na prvo nedeljo po sveti Neži imamo veliko slovesnost. Le škoda, da se farni praznik ne more končati brez plesa in pretepa. Prišlo je par citrarjev iz Koprive. Plesali so dva dni in eno noč. Plese »stare zaveze« je predstavljala stara ženica v copatah, plese »nove zaveze« pa zaljubljen par, ki je smel »solo« plesati. Po plesu je nastal v neki gostilni pretep — med ženskami. Šlo je za posojeno steklenico. Ko so si povedale vse grehe bolj očitno kot pri spovedi, so si jih začele dajati na vse kriplje. G. obč. sodnika poiđejo menda vprašati, kdo bo plačal pobito posodo.

Kostanjevica na Krasu. — (Plesi.) — Občinske poti in drugo.) Plešemo skoro vsako nedeljo in praznik. Kam gre dobiček teh razposajenih prireditelj. ne ve nihče. Še bolj žalostno pa je, da se teh plesov udeležujejo komaj šoli odrasle deklice brez vsakega nadzorstva in da prihajajo zraven tudi šolski otroci. Da ni potem cele noči po vasi miru, je umevno. — V vasi bi bilo treba popraviti tri občinske poti, ki so v takem stanju, da si lahko sredi vasi polomiš kosti. — Hiše za občinski dom smo kupili, občinskega doma pa ni nikjer. Kje je vzrok? — Sredi vasi imamo vodnjak, ki je bil zgrajen z vojno odškodnino. Dela pa še niso izvršena in nekateri hočejo, da bi jih dokončali z roboto. Čemu to, ko je podjetnik dolžan vse delo v redu napraviti?

Iz Gor.

Iz Kanala in okolice. — (Smrt na es a.) — Zadnja dva tedna je imela

bela žena pri nas obilo žetev. V pravnežni starosti je pobrala malo Alfonzo, hčerko tukajšnjega trgovca Alfonza Garlattija. Vsa skrb roditeljev in zdravnika je bila zaman.

V mestni bolnišnici v Gorici je nedadoma preminul 29 letni Kralj Peter, doma iz bližnje Gorenje vasi. Bil je priden in dober mladenič. Pred leti je zgubil mater, na katero je bil silno vezan in od takrat ga ni več držalo doma. Čutil se je osamljenega, zato je odšel v mesto za zaslužkom. Naj mirno počiva v Gospodu!

Poročilo iz Gorenjega polja v zadnji številki lista je treba deti pod Gorenjo vas. K temu smrtnemu slučaju smo prejeli še sledeče: iz daljne Argentine je prišla žalostna vest, ki je presunila vso vas. Po kratki bolezni je izdihnila svojo blago dušo 19 letna Frater Marija, rojena Karnel iz Gorenje vasi. Komaj leto dni je bila poročena z g. Fraterjem, bivšim kanalskim občinskim uradnikom in že je ostavila ta svet. Iz daljne Amerike smo zvedeli, da je bila mlada pokojnica tudi tam prav priljubljena. Naj ji bo lahka tuja zemlja!

Čadrg. — (Smrt. — Zima. — Pust.) — Po večmesečni bolezni je dne 23. m. m. preminul v najlepši fantovski dobi Manfreda Franc, p. d. »Lapov«. Rodil se je leta 1908. Obol je pri vojaki. To je že tretja rakev v nedolgem času. Naj mu sveti večna luč! — Nekaj izrednega za našo vas je, da nas letos sneg tako dolgo ne obišče, čeprav ga radi vožnje drvi vsi težko pričakujemo. — Če bi ne bilo mladih pustnih beračev s kričečim mehom, ki nas obiskujejo, bi kmalu ne vedeli, da smo v pustnem času. Zanimivo je namreč, da teče letos že sedmi pust, odkar nismo imeli pri nas (razun ene majhne) nobene »ohceti«. — V skupnem gospodarskem življenju se razumemo po geslu: »Sam za se ko...«.

Zatolmin. — Nič se ne ženimo. Kaj bo z dekleti? — Naša mlekarja dobro obratuje. Lani je dosegla do 9 q mleka na dan, spomladi pa pride tudi na 11. Zdaj izdelujemo raje sir, ker maslo nima prave cene.

Cerkno. — Če greš po dnevu ali zvečer mimo »Andrjonove« gostilne, slišiš vse polno pivcev. Čudno! Govore pa vsi o brezposelnosti in se tudi izseljujejo. Zopet se jih nekaj odpravlja. — Malo prekasno, ker se pač nihče od nas ne oglasi, povemo, da imamo prenovljene orgle.

Banjšice. — (Opominenim in drugim.) Ker so se nekateri neopravičeno razburjali zaradi dopisa iz naše duhovnije, povemo, da so krivci že pod ključem in bodo dobili zasluženo kazen, kajti mladenič, ki je bil napaden, trpi strašne muke na zastrupljenju krvi. —

Sužid. — (Par žalostnih in veselih.) — Pred kratkim je po težki bolezni zatisnil oči 74 letni Ivan Kurinčič. Pred dobrim mesecem mu je umrla žena. Naj počiva v miru. — Na prodaj imamo obilo krompirja in drv, kupcev pa ni. — Za pust se nam obeta nekaj porok. Poročali bomo, če

bo tudi naš stari znanec prišel na vrsto. — Povedali smo že, da si je mlekarna nabavila nove kotle, a ni še vse v redu. Kje so pravila? Čemu se ravšamo in kavsamo za prazen nič?

Grahovo. — (Spoznajte nas!) — Teden za tednom nam razgrinja »Novi list« kroniko naše dežele, ki jo piše vestna roka. Kaj pa pri nas delamo? Bolj »zreli« pijemo in kvartamo. Včasih si za kratek čas tudi klofute delimo. Omikano! — Naše cerkveno petje je skoraj popolnoma izhiral. Zato pa mladina tem bolj pleše po zakotnih brlogih. — Dosti delavnih sil je šlo v Ameriko. Na poti pa jih je menda zopet 40 iz Baške doline. Večji del so to hišni gospodarji.

Srpenica. — (Ceste. — Občina naj uredi!) — Podjetje Bertollini popravlja cesto skozi vas. Delo, pri katerem je bilo zaposlenih precej doščinov, se je dan pred božičem ukinilo. Zelo je potreben popravila tudi most v mlin. — G. kurat je oznanil, da bo cerkovnik pobiral po vasi prispevke zase. Čemu to beračenje? Zato, ker noče bovska občina plačati njegega organista. Organist pravi, da ne bo beračil po hišah. Pojde raje pod kor k maši. Županstvo resno pozivamo, naj stvar uredi. — Oni dan so pevke dobile nepodpisano pismo, naj ne hodijo več na kor pet, ker jih pevci ne marajo. Dekleta, pojte naprej in ne ozirajte se na kvante bedastih bojazljivcev, ki niti imen ne povedo.

Iz idrijskega kotla

in okolice.

Nov grob. — V najlepši dobi življenja, stara komaj 30 let, je preminula na posledicah težke živčne bolezni Terezija Lapajne, hčerka oskrbnika mestne ubožnice. Bog ji dodeli večni mir!

Tatvina. — Pretekli teden so vložili v barako pri novih vojašnicah, kjer hranijo razne jestvine in drugo orodje. Uzmoviči so nekaj teh stvari odnesli, imeli pa so smolo.

Čipkanje. — Večkrat smo že poročali, kako slabo uspeva trgovina s čipkami. Zadnji čas se je položaj še poslabšal, ker pride v zimski sezoni večji dotok blaga s kmetov. To seveda trgovci izrabijo in uboga idrijska čipkarica sedi cel dan največkrat za eno liro pri buli. Zakaj se ni pred par leti ustanovila čipkarska zadruga?

Elektrika. — Zadnje dni so bili odjemalci Kogovškovega toka precej razburjeni radi pogodbe, ki jo je centrala dala odjemalcem v podpis. Členi so bili malce preostri.

Ledine. — (Kronika. — Plesi.) — V minulem letu se je rodilo 12 otrok, pokopali smo 14 faranov, oklicanih pa je bilo 9 parov. — Lansko leto so pri nas plesavci nekaj posebli in zato smo sodili, da jih bo letos srečala pamet. Toda letos je še huje. Dogodi se včasih, da mlada frklja pleše, stara mati berači. Ali gre to vkup? Povemo pa, da imamo tudi precej značajnih fantov in deklet, ki jim je mar kaj boljšega kot ples. Staršem plesavcev svetujemo, da dočasa ukrotijo otročaje.

Krnice. — (Sprememba.) — Dne 15. januarja smo že trgali po mladne cvetke, zadnjo soboto pa smo zopet dobili precej snega.

Gore nad Idrijo. — Visoko na hribo živimo, zato smo pa tudi zdravi, da nam niti lanska zima ni mogla do živlega. Lansko leto je zagledalo luč sveta 14 farančkov, pogrebov smo imeli 6, zakonsko zvestobo pa si je obljubilo 6 parov. — V soboto je padlo 15 cm snega. — Tja na pomlad upamo, da bo pri nas sv. misijon. Pazimo, da se ne bomo nanj pripravljali s plesom.

Iz Reške doline.

Gor. Vreme. — (Ali nas nisram?) — Farna cerkev, ki je posvečena Materi božji, je bila pred leti naš ponos. Vsa drugačna je pa danes. Zidovje okrog nje je razdrto kot na gmajni. Ko hočejo zvoniti, se čuje iz stolpa par minut samo škripanje in cviljenje. Farovž je tak, kakor da se je spustilo neurje nadenj. Pokopališče in podružnice je pa najbrže obiskal lanski potres na Japonskem. Župnik se trudi, kar more, zganiti se pa moramo tudi mi, zlasti občina!

Kozijane. — (Za vino in tobak.) — Dosti jih je pri nas še po starem kopitu. Za tobak in vino imajo denar, za dober list se jim ga pa zdi škoda. Pred kratkim je neka ženska s Pivke prodajala »zdravilna« zelišča. Zaslužila je s travami, ki si jih lahko vsak doma pripravi, lepe denarce.

Trnovo. — (Zlata poroka. — Plesi.) — V ponedeljek sta v sredi svojih otrok in vnukov obhajala zlato poroko Anton in Marija Vrh iz Bistrice. Zlatoporočencema iskreno častitamo, želeč jima še dosti let! — Dekleta, če vas res že preveč pete zasrbijo, kadar udari na vasi »muzika«, ne vrtite se vsaj do dveh popoldno! Plesavka ni še nikdar priplesala poštenega ženina, pač pa kaj drugega...

Iz Vipavske doline.

Lokavec. — Od nas pride težko pošta v svet, ker imamo ceste kot struge. Kar niso dovolj razdrapani, pomagajo še »Ganskovi frohtarji«. — Harmonika je zopet zdrava. Vsako nedeljo popoldne tudla Miklavž v gostilni na Grajsku.

Sedlo. — (Zapojte fantje.) — Že dvakrat je dopisnik okrtačil naše fante. Uspeh je dober. Ni več kruljenja po vasi. Prav lepo bi pa bilo, če bi fantje pevci ob nedeljah zopet stopili v krog sredi vasi in katero zapeli. Pa tudi mlajše fante morajo vzeti med se, da se nauče lepih popevk. — Poljsko delo zastaja, ker je vreme nepravilno. Toplo pa je, da v Pišotovem sadovnjaku že več časa cvete breskev (prajzovka).

Male Žablje. — (Neumna plesna šola.) — Pri nas so se otvorile plesne šole, ki jih vodijo prvovrstni strokovnjaki. Razen fantov dobiš tam tudi 15 letne kratkokrilke. Sadrživi šole se že poznajo. Po vsakem končanem pouku sledi birma s koli, ki

si jih fantje sposodijo po dvoriščih. Starši, vzemite še vi šibo v roke. — Naši gospodarji so začeli z vso vnešmo kopati nove vinograde. V kratkem se otvori tečaj o splošnem poljedelstvu. Resni možje se že zanimajo zanj.

Št. Vid pri Vinavi. — (Ceste in pošta.) — Deževno vreme je tudi naše že itak slabe ceste izpremenilo v prave mlake. Posebno ponoči ni prijetno gaziti, ker naša vas nima razsvetljave. Najkrasnejša luža je pred šolo, kjer si dnevno zmoči noge okrog 150 otrok. Mislimo, da revčkom to ni prijetno. Želimo, da bi bil poštni urad bolj točen v uradovanju! Tudi pošta ima svoj urnik. **Vaščan.**

Šturje. — (Želje in prošnje občinarjev.) — Prejšnjega občinskega načelnika smo parkrat osebno in v listu prosili pomoči za poti v šturški okolici, n. pr. v Žapužah in Grivčah. Zdaj ko imamo novega komisarja, se obračamo z isto prošnjo tudi nanj. Občina je vedno prispevala za popravilo teh poti. Zato je tudi prodajala streljo in zadnje čase tudi košnjo v »Stavniku«, na katerem so še vedno vknjiženi gmajnski upravičenci. Gmajnski čuvaj je tudi imel nalogo paziti na gmajnske poti. Lansko leto je bilo na »Stavniku« prodano za 500 lir košnje. Kje so pa prispevki za poti? G. komisar naj to uredi. Ob enem naj s svojo avtoriteto tudi določi, kako naj se z robotami popravljajo poti. — Starši se pritožujejo, da imajo zdaj v zimskem času ravno malčki iz I. razreda največ ur šole. Tudi to, da se lepijo tistim, ki ne znajo, papirnata »oslovska ušesa«, ni prav vzgojno.

Brje. — (Gregorčičeva sestra umrla.) — 1. februarja zjutraj je izdihnila svojo blago dušo 77-letna Katarina Čebrova, roj. Gregorčičeva. Rajnica je bila najmlajša sestra našega pesnika Simona Gregorčiča, o katerem je rada kaj povedala. Pogreb je bil prav veličasten. Peli so rihemberški in ajdovski pevci. N. p. v m.! Vsem preostalim naše sožalje!

Iz Brd.

Biljana. — (Cerkveno petje.) — V naši starodavni fari smo imeli vselej lepo petje. — Po vojski so pa že parkrat naši pevci stavkali. Tudi sedaj so se lotili, pa jim ne smemo dosti zameriti. Vzroki so sledeči: dosti faranov ne kaže za lepo cerkveno petje več tolikega zanimanja kot nekdanj. Kakor se vidi, si tudi cerkveni oskrbniki ne delajo preglavice, da bi petje podprli. Da nam ne bo treba še vnaprej raz kor poslušati samo enega soprana, prosimo preč. župnika in ključarja, da zadevo uredita.

Šlovrenc. — (Vsakdo je vreden svojega plačila!) Tiha je letošnja zima, a tiho je tudi v naši cerkvi. Že od začetka leta ni več petja. Nekateri so petju nasprotni, drugi pa menijo, naj bi se pelo in orglalo čisto zastonj. Tem povemo, da je vsak delavec vreden svojega plačila!

S Pivke.

Zagorje. — (Popotnikove pritožbe.) — Nekdo, ki je pred kratkim obiskal Zagorje, nam piše, da ga je pot peljala mimo vaškega potoka. Struga je tako razrita in razkopana, da je za mimoidočega kar nevarno. Bajе so nameravali potok betonirati, a so potem delo prekinili in vse skupaj tako pustili.

Selce pri št. Petru. — (Plesi na pogorišču. — Smrt v tujini.) — Čeprav je naša vas velika in gresta skozi reška cesta ter železnica, je bilo le malo glasu od nas. Od zadnjega požarja, ki je vpepelil 20 hiš, smo si že nekoliko opomogli. Lani smo pa imeli vrhu vsega še hudo točo. Vse to nas pa ne oplašči, da ne bi plesali vsako nedeljo kar v dveh gostilnah. — Zdaj ko je čas za to, bo menda več porok. Bomo že pisali, koliko kolačkov bomo pojedli. — V par mesecih je šlo 8 sedov iskat sreče v Brazilijo. Med temi je bil tudi 25 letni Možina France, ki je pretekli mesec po kratki bolezni umrl v daljni tujini. Bog mu daj raj!

Bukovje pri Postojni. — (Prvi dopis.) — Samo za kotichek v listu prosimo, da svet zve, da Bukovje še stoji. Naša vas je poleg gozda, zato je za pridne roke dovolj dela. Naši fantje so zvesti samskemu stanu. Bomo videli do kdaj. Pred nedavnim so delili v šoli darila. Starši se pritožujejo, da so bili obdarovani le bogati otroci.

Iz goriške okolice.

Sovodnje. — (Nič veselega.) — V 2. številki »Novega lista« smo čitali o smrti č. g. Angela Čarga. Izgubo težko občutimo, tembolj ker smo ostali brez dušnega pastirja. Ko smo ga spremljali k zadnjemu počitku, nam je solza silila v oko, kajti zavedali smo se, da bomo dolgo čakali namestnika. Častiti g. vikar iz Gabrij, ki začasno opravlja medeljsko službo božjo, nas je poučil, naj zaprosimo na pristojnem mestu za drugega duhovnika. — Že več mesecev smo tudi brez stalnega cerkovnika, tako da zvonjenje izostaja in se mimoidoči zastonj ozirajo na uro v cerkvenem stolpu. Naj omenimo še razvaline med cerkvijo in cesto. Treba jih je odstraniti, da se ne pripeti kaka nesreča. Kdaj bomo poročali kaj bolj veselega?

Miren. — 2. febr. popoldne smo obhajali prav lepo cerkveno slovesnost v svetišču žalostne matere božje na Gradu. Prezvisešni knez in nadškof je posvetil osem zvonov mirenške župnije, in sicer tri za Grad, tri za Rupo in dva za Peč. Redka slovesnost je privabila mnogo vernikov iz okolice. Pomenljivi obred maziljenja posvečenja je knezonadškof v prisrčnem govoru razložil zbranim vernikom. Naj bi se ti božji klicarji, katerih prijateljski glas že toliko let pozgrešamo, kaj kmalu oglasili iz naših zvonikov v čast božjo in nas vabil k molitvi, k ljubezni in oznanjali večni mir dragim rajnikom. Posebno Rupenci in Pečani željno pričakujemo pozidave naših cerkvic. Zvonove je izdelala

tovarna De Poli v Vidmu. Cerkevno oskrbništvu se prisrčno zahvaljuje posebno dragim botricam in botrom za velikodušna darila. Prisrčno zahvalo gospe Franji Jakilovi, ki se je spom-

nila na izreden način domače rupenske vasi. Zvonovi zvonite, na delo, k molitvi, k ljubezni vabite. Dobri Bog in žalostna Mati božja vsem dobrotnikom milostno povrni!

Okno v svet.

Italijansko-avstrijsko prijateljstvo.

V torek zjutraj je prispel v Rim načelnik avstrijske vlade kancler Schober. Popoldne ob 5. uri ga je sprejel Mussolini, s katerim se je razgovarjal poldrugo uro. Schober se je zahvalil načelniku vlade za pomoč, ki jo je Italija dala Avstriji na haaškem zborovanju in izročil Mussoliniju visoko odlikovanje. Največje važnosti pa je, da se danes 6. februarja podpiše v Rimu prijateljska pogodba med Italijo in avstrijsko republiko. To je bil pravi namen Schoberjevega potovanja. Vest o italijansko-avstrijskem prijateljstvu bo vzbudila veliko pozornost v Evropi. Rimski listi pravijo, da je to diplomatična zmaga Italije. Za zблиžanje imajo največ zaslug hajmverovci, ki so prvi pokazali prijateljstvo za fašizem in vplivali v tem smislu na avstrijsko javnost.

Po padcu Prima de Rivero.

V zadnji številki smo na kratko omenili, da je španski samodržec general Primo de Rivera odstopil. Mož, ki je od septembra 1923. vladal nad špansko deželo, se je moral umakniti pred vedno hujšim pritiskom javnega mnenja. Ker je odpravil parlament, je imel že spočetka proti sebi vse stare stranke in njih voditelje. Toda to ga ni mnogo motilo, čeprav so bili med nasprotniki bivši ministri, načelniki vlade in visoki plemiči. Saj je imel Primož za seboj vojsko, ki ga je držala. Armada je najvažnejša sila v vsaki državi. Z de Rivero so bili tudi zadovoljni podjetniki in sploh kapi-

talisti, ker je udušil stavke in držal delavstvo na uzdi. Kapital je druga odločilna sila v državi. Dokler je imel Primož na svoji strani vojsko, kapital in povrhu še krono, se mu ni trebalo bati. Njegova oblast se je začela krhati v trenutku, ko je prišel v spore z vojaštvom. »Novi list« je že lansko leto pisal, kako je Primož skrčil pravice topničarskih častnikov in kako so se radi tega uprli celi polki. V zadnjem času je bila proti samodržcu že večina vojske in organizirale so se v različnih delih Španije vojaške zapore. Povrhu so postali z de Rivero nezačovaljni tudi kapitalisti, ker je v poslednjih mesecih začela padati valuta. Tem protivnikom so se pridružila še vseučilišča. Visokošolsko vojsko vse Španije so stavkali in prirejali proti de Riveri burne ulične demonstracije. Profesorji so stopili na stran dijakov in tako je vse razumništvu v državi, zastopniki znanstva in umetnosti, bilo vladi sovražno. Ko je de Rivera spoznal, da je ostal sam, mu ni preostalo drugega, nego da odstopi. Njegov naslednik je general Berenguer. Naloga nove vlade je, da uvede v državo polagoma spet demokracijo in parlamentarizem. O važnih dogodkih na Španskem bomo govorili še prihodnjič.

Francosko-turško prijateljstvo.

V torek 4. t. m. sta francoski zunanji minister Briand in turški poslanik v Parizu podpisala prijateljsko pogodbo, s katero se poravnava vsi spori med Turčijo in Francijo.

Kaj se sliši po svetu.

Pozna dediščina.

Bogata vdova Weaver je ameriškega mesta Cincinnati, ki je precej zadolžena, zapustila 600.000 dolarjev (okoli 11 milijonov lir). Svota je precej čedna, a kaj, ko stoji v oporoki, da se denar izplača šele l. 2430. Če niso mestni očetje s to določbo zadovoljni, pripade dediščina sosednemu mestu Oklahomi. Vendar so se pa odločili, da pogoje sprejmejo, zakaj čez 500 let bo svota z obrestmi narastla na 120 milijard dolarjev.

Častni drehtar.

Oče ruskega samodržca Stalina je bil dolgo časa za čevljarja v neki tovarni v mestu Tiflisu. Pred dnevi so obhajali rojstni dan Stalina starejšega. Ob tej priliki so ga nekdanji čevljarji tovariši počastili z visokozvenečim naslovom »častnega čevljarja«.

Milijoni na dnu morja.

V Genovi se je ustanovila posebna družba, da bi dvigala potopljene parnike. Najprej so dvignili parnik »Ravenna«, potopljen l. 1917. V njem so

našli cele vagone volne in masti. V parniku »Hylonian«, ki ga hočejo potegniti iz morja, pa tiči vse polno pisalnih strojev, dragocenih ur, tobaka in šest zabojev zobotrebecev.

Rop mladenke.

V pokrajini Avellino v južni Italiji se je pripetil sledeči dogodek: v 19-letno vaško lepoticco se je zaljubil mladenič in je zaprosil starše za roko. Ker je pa bil pretepač, so ga starši odbili. To je ognjevitega zaljubljenca razkačilo. Prišel je z avtomobilom v bližino dekletovega stanovanja, nič slutečo deklico s pomočjo dveh žensk ugrabil in v divjem begu odpeljal. Oblastva niso še našla sledu za dekletom in njenim nasilnim snubačem.

Najlepša Jugoslovanka.

Posebno razsodišče proglasi vsako leto v vsaki državi eno dekle za najlepšo. Z angleško besedo »miss« = gospiščična imenujejo potem te lepoticce: miss Nemčija, miss Avstrija, miss Rusija itd. Izmed teh izvolijo potem »miss Evropo«. Ko pridejo zraven še

Amerikanke, določijo najlepšo svetovno krasotico: »miss Universo«. Najlepša Jugoslovanka je letos Beograjdanka Štefka Drobnjak. Bivala je svoj čas v Trstu in v Rimu ter zna poleg srbsčine italijanski, francoski, nemški in angleški.

Dobre plače.

V nekdanjih časih so se lotili časnikarstva ljudje, ki drugje niso mogli uspeti. Bili so to po navadi »falarani študentje«. Danes pa zahtevajo posebno večji časniki od urednikov široko izobrazbo in hiter razum. Temu primerne so tudi plače. Glavni uredniki nemških dnevnikov imajo do 15.000 lir na mesec. Drugi novinarji imajo celo pri tednikih 5 do 10.000 lir. Slovenskemu časnikarju se zde te številke bajne.

Koš za ideje.

V Pekingu, glavnem mestu Kitajske, imajo brihtnega župana. Ime mu je Teian = Glin = Wu in je general. Mož pa nima menda časa, da bi vsa kogar sprejel v avdijenco. Zato je dal po vseh ulicah pritrčiti posebne koške z napisom »Za ideje in pametne nasvete«. Sem noter mečejo meščani, ki hočejo dati očetu županu kak nasvet, papirčke s svojimi mislimi.

Pod avtomobilom.

Lansko leto so avtomobili v Združenih državah severne Amerike povozili 31.500 ljudi. Pred lanskim so jih par tisoč manj. Zdaj si mislite, koliko ljudi pride po celem svetu pod avtomobile.

Skopi Škotje.

Severni del Angleške se zove Škotska. Tam žive tako skopi ljudje, da so v celem svetu kar v pregovor prišli. Posebno znani so prebivalci mesta Aberdeena, o katerih kroži lepo število dogodbic, kako krčevito se branjijo, preden izdajo en penny (najmanjši angleški novc). Evo jih par:

Aberdeenec je šel na Dunaj. Ko se vrne, ga vprašajo sosedje, kako in kaj. »Šel sem na tramvaj,« pripoveduje, »pa me je sprevodnik cel čas tako gledal, kot da bi bil brez listka.« »In ti?« »Jaz sem ga tako korajžno pogledal, kot da bi ga imel.«

Dva meščana so pijana prignali pred sodnika. »Kje je tretji?« zatulj sodnik. »Kakšen tretji?« se spogledujeta pijana Aberdeenca. »E, vesta, jaz sem tudi od tod in vama ne verjem, da sta za svoj denar pila.«

Če vpraša otrok v Aberdeenu očeta za krajcar, da si gre po sladoled, mu oče toliko časa pravi grozne pravljice, da začne otroka mrzeti po hrbtu. »No, viš, zdaj ti je že hladno in ni treba sladoleda!«

Dva Aberdeenca se peljeta v vlak. Prvi prosi za žveplenko. Drugi jo godrnjaje izvleče. Tedaj se prvi spomni, da je tudi cigarete pozabil. »Hvala Bogu,« vzklikne drugi, »žveplenko prihranim.«

Dva Aberdeenca sta pri kopanju stavila en penny, kdo bo dalj časa vztrajal pod vodo. O stavi bi ničesar ne zvedeli, da nista naredila pismene pogodbe, ker sta — oba utonila.

Če kupi gospodinja iz Aberdeena

svinjsko glavo, ne zabi nikoli reči mesarju: »Pa prav pri repu odsecite, prosim!«

»Časi so vedno slabši.« — »E, seveda,« pristavi sosed, »odkar so cigarete cenejše, prihranim pri vsaki, ki je ne pokadim, dosti manj!«

Otrok pade v reko. Junaški mladenič ga reši. Mati, pristna Aberdeenka, pa vpije nanj: »Čepico njegovo ste pustili v vodi! Kakšno škodo mi delate!«

Ob podobni priliki je oče utapljačočega se sinčka obljubil rešitelju en funt (92 lir) nagrade. Ko nekdo privleče dečka na suho, stisne oče rešitelju le pol funta s pojasnilom, »da je fante pol mrtev.«

Objave.

Pozor!

Goriški kvestor (policijski načelnik) javlja, da se morajo vsi tuji državljani, ki bivajo v mestu ali na deželi, javiti na kvesturi do konca februarja. V Idriji, Tolminu in Podbrdu naj se javijo na uradu za javno varnost, drugod po deželi pa pri obč. načelnikih.

Darovi.

Za »Alojzijevišček«: Filip Mihelj, Vrh; Rihemberk, 20 lir. — Za sklad »Novega lista«: dekle iz Aleksandrije 9 lir. — Hvala!

Hudo sem prestal bolezen, s hrano bil zelo oprezen vsi so dajali nasvete: „Pa jej vedno „PEKATETE“, najfinejše kvalitete, ki zavite so v pakete.“

Gospodarstvo.

Svetovni trg.

V naših tržnih pregledih govorimo večkrat o svetovnem trgu. Kaj je to? Vzemimo za primer žito.

Na svetu so države, od katerih imajo nekatere preveč, druge premalo žita. K prvim spadajo Zedinjene države v Ameriki, Kanada, Argentina, angleška Indija in Avstralija, v

ZAHVALA.

Vsem, ki so nam bili v pomoč v bolezni in smrti naše drage mame

Ivane Novinčeve

Bog plačaj! Hvala tudi vsem, ki so jo spremili in ji izkazali čast na zadnji poti.

Skrilje, dne 23. januarja 1930.

Družina Novinc.

Zahvala.

Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo predragega brata in strica gospoda

MATIJE IVANČIČA,

župnika v Gaberju na Vipavskem,

se tem potom prav pristrčno zahvalimo vsem, ki so bili blagemu pokojniku in nam v pomoč in tolažbo. Iskreno zahvalo smo dolžni č. g. Ivanu Kosu iz Branice za versko tolažbo in č. g. Cirilu Munihu župniku iz Šmarij za obisk in darovani venec. Iskrena zahvalo bodi izrečena preč g. dekanu iz Komna za ganljivi govor v cerkvi, za vodstvo pogreba in vsem č. g. duhovnikom, ki so od blizu in daleč prihiteli, da so pokojnika počastili na zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo obč. uradu iz Štanjela za prekrasn venec in gg. zastopnikom za spremstvo.

Prisrčna zahvala domačemu pevskemu zboru za ganljivo petje, posebej pa še gi Valenčiču iz Šmarij za trud in požrtvovalnost. Dalje prisrčna zahvala tudi daljnim Brincem iz Cerovega in sploh vsem številnim udeležencem, domačinom za darovane vence in okoličanom, ki so na katerikoli način izkazali pokojniku zadujo čast. Ljubi bog obilno poplačaj vsem!

Gaberje, 25. januarja 1930.

ŽALUJOČI SORODNIKI.

Zahvala.

V nedeljo dne 26. januarja t. l. je mirno v Gospodu zaspal

ANTON SAVNIK,

star 88 let, nekdanji poštar v Biljah. — Ob tej bridki izgubi našega ljubljenege očeta in starega očeta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način izkazali poslednjo čast dragemu pokojniku.

Bilje, dne 27. januarja 1930.

ŽALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA.

Ob smrti naše preljube matere

KAT. ČEBRONOVE.

sestre pok. pesnika Gregorčiča, se srčno zahvaljujemo preč. g. župniku Štrancarju iz Rihemberga za tolažila v bolezni in izkazane usluge, č. g. Fonu župniku iz Ajdovščine, za asistenco pri pogrebu. Dalje gg. zdr. Furlaniju iz Ajdovščine, in Potrati iz Gorice, pevsk. zborom z Rihemberka in Ajdovščine, za veliko udeležbo vsem iz Ajdovščine, Rihemberka in drugod, kakor tudi vsem domačinom in onim, ki so nam stali ob strani v teh dneh. Bog plačaj vsem!

Brje pri Rihemberku, 6. februarja 1930.

Družina Čebtron.

Evropi pa podonavske države, to so Jugoslavija, Ogrska in Romunija. Pred vojno je izvažala zelo mnogo žita tudi Rusija, danes pa ne krije Rusija niti lastnih potreb, kar pa ne pomeni, da ne bo tudi ona v bližnji bodočnosti zopet izvažala velike količine pšenice. Na drugi strani so države, ki pridelajo doma premalo krušnega žita in ga morajo kupiti tam, kjer ga je preveč. Premalo krušnega žita pridelajo predvsem države, kjer je industrija močno razvita. Sem spadajo v Evropi Anglija, Nemčija, Belgija, Nizozemska, Češka in Švica, v Aziji pa Japonska. Druge dežele pridelajo spet približno toliko, kolikor potrebujejo, tako da ne igrata velike vloge ne njihova ponudba in ne njihovo povpraševanje. Sem spada v zadnjem letu tudi Italija, ki je v prejšnjih letih morala uvoziti letno vsaj 20 milijonov kvintalov krušnega žita; letos bo Italija uvozila manj kot 10 milijonov kvintalov. Približno enako je s Francijo.

V splošnem se opaža, da nazaduje v povojnih letih uporaba rži, ki je bila pred vojno glavna krušna hrana v vzhodni in severni Evropi. Ljudje hočejo belega kruha in zato je pšenica najvažnejše krušno žito na svetovnem trgu.

Pod svetovnim trgom moramo torej razumeti izmenjavanje blaga med tistimi državami, ki imajo blaga preveč in tistimi, ki ga imajo premalo. Vse velike kupčije na svetovnem trgu se izvrše na borzah, s katerimi bomo enkrat pozneje seznanili čitatelje.

Kot imajo pšenica in druga krušna žita svoj svetovni trg, tako je tudi svetovni trg za sladkor, les, gumi, železo, premog, živino, maslo itd. itd.

Tržni pregled.

Žita in moka: Na svetovnem trgu vlada mrtvilo; sedaj cena za malo zraste, potem pade; kot se pač glase razne vesti. Ko je Rusija začela prodajati pšenico, je takoj cena nekaj padla, a čim so zvedeli, da je zadaj spekulacija, (saj bo Rusija siljena kupiti sama mnogo pšenice za lastno prehrano), je cena zopet zrastle. Na poročilo iz Argentine, da imajo tam slabšo letino, so cene poskočile, poznejše vesti o boljši letini so cene zopet znižale. Take vesti vplivajo na padanje in rast cen na svetovnem žitnem trgu, kjer ni trenutno nobenega stalnega gibanja ne navzgor in ne navzdol.

V podonavskih državah, to je v Jugoslaviji, Ogrski in Romuniji je trgovina z žitom precej živa; žito gre predvsem v Nemčijo in na Češko, deloma v Grčijo in Nizozemsko. Koruzo gre precej tudi v Italijo, v Španijo, Avstrijo in Nemčijo.

V Italiji je v zadnjem mesecu cena pšenici in mokam zrastle za približno 5 lir na kvintalu in danes je za mline vseeno ali meljejo domačo italijansko pšenico ali inozemsko; domača pšenica je namreč s carino vred enako draga kakor tuja. Cene v lirah za kvintal so nastopne:

mehka pšenica	130 do 136
trda pšenica (za testenine)	147 do 151
naravna koruza	62 do 64
umetno sušena koruza	68 do 70
rž	75 do 78
ječmen	90 do 92
oves	75 do 77
moka št. 1	180 do 183
moka št. 0	185 do 188
moka št. 00	195 do 200
koruzna moka	85

Živina: Uvoz goveje živine, posebno telet iz Jugoslavije in Ogrske je zelo živ, iz Italije pa se izvažajo precej prašičev v Švico. Cene so v splošnem iste kot prejšnji mesec, le da so opitani prašiči v ceni nekaj boljši in dosežejo 5.80 do 6.20 za kg. Teleta so po 5.50 do 6.20 za kg, prašiči za rejo po 100 do 120 lir na glavo.

Krma: Kljub majhnim zalogam se na cene ne rastejo, ker nekateri živinorejci nimajo denarja, drugi pa krmito s slamo in močnimi krmili, kot z otrobi, ovsom in oljnatimi tropinami. Slabše seno gre po 20 do 25 lir, boljše po 30 do 35, slama 16 do 20, otrobi po 68 do 73, orehove tropine po 92 lir za kvintal franko tvornica (Trst).

Vino: Splošni položaj na vinskem trgu v Italiji označuje list »Giornale di Agricoltura della Domenica«, najuglednejši strokovni kmetijski list s temle besedami: »V vinski kupčiji ni zanimanja. Kupčijskih zaključkov je zelo malo in še ti krijejo le najnujnejšo trenutno potrebo. Znakov zboljšanja ni opaziti in nihče se ne bi upal proročevati kaj boljšega v bližnji bodočnosti«.

Pri nas niso ravno tako slabe razmere, zakaj vino gre le naprej, četudi bolj počasi, kot bi vinogradniki želeli. Cene so danes sledeče: briško in spodnjepavsko vino gresta po 140 do 180, zgornjepavsko po 130 do 160, prvi zaključki za kraški teran se glase na 200 do 280, istrsko vino je po 90 do 140 (višja cena velja v Koperščini).

Mleko in mlečni izdelki: V zadnjem času se mleko in maslo težje odda, kar pa je v tem letnem času v navadi. Ljudje rabijo mnogo prašičje masti in v mestih kupujejo zato manj masla. Cena maslu je v starih pokrajinah Italije po 13 do 15 lir, pri nas prodajajo mlekarke zadruga maslo po 14.50 do 15.50, kmečko maslo gre po 12 do 13 lir za kg. Nekatero mlekarne na Tolminskem so začele izdelovati sir, ker je trgovina z maslom težka. Mleko gre na deželi po 65 do 70 stotink za liter, v Gorici po 110, v Trstu pa 140.

Umetna gnojila: Živo je povpraševanje po superfosfatu, ki stane 22

do 24 lir za kvintal (14—16%), čilski soliter stane 110, apneni nitrat 105, 40% kalijeva sol pa okoli 70 lir za kvintal.

Trg kmečkih pridelkov.

Trst, dne 3. februarja:
Krompir ogrski 40, domači 45—50.
Zelenjad: solata 100 do 110, vrzote 40, kapus 65, cvetača 100. Cena rdečemu radiču je zelo nestalna; v soboto so ga ponujali po 1.40, v ponedeljek si ga komaj dobil po 2 do 240.

Jajca 40, maslo 16, drva 15 do 17.

Gorica, dne 4. februarja:
V splošnem je sedaj iz inozemstva večje povpraševanje po naši zelenjavi, kot je bila pred tednom dni; tržaški trg prihaja trenutno manje v poštev, ker je prenapoljen. Cene so sledeče: rdeči radič 150 do 170, zeleni radič 120, špinača 100, vrzote 10 do 20, motovilec 280 do 300, por 60 do 80, zelena 120, peteršilj 50.

Krompir 45 do 50, jajca 45 do 50.

ZDRAVNIK

dr. L. SIMONITI,

bivši asistent za notranje bolezni,

sprejema usak dan v **Gorici,**

Piazza Vittoria 22., (na Travniku)

(v Murgovi hiši).

od 9. - 12. in 3. - 4.

Ob sredah po četrti uri na lastnem domu v **Biljani v Brdih**

TOLMIN

Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik

dr. P. Ugo Netzbandt,

izveščan na klinikah na Dunaju in v Monakovem (na Bavarskem)

sprejema

v Tolminu vsako soboto in nedeljo (pri drju Bussiju),

v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

Dott. GIUS. COMEL,

specialist za bolezni v

ušesih, nosu in grlu,

bivši operater na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti-ja v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah. Sprejema od 9.-11. predp. in od 3.-4. pop. Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

ZAHVALA

zavarovalnici „L'UNION“ in g. Ravniku v **Gorici, Via Barzellini št. 2** za dobro cenjeno in takoj izplačano odškodnino mojih pogorelih sedlarskih predmetov. **TOMAŽ VODOPIVEC,** Kozarje 27, (Postojna).

Postojna, 19. decembra 1929.

„NOVA PRATIKA“

Kdor pošlje od sedaj naprej naročnino za »Novi list«, naj ne prilaga več 1 lire za »Novo Pratico«, ker nam je pošla.

Vse razprodajalce prosimo, naj nam vrnejo neprodane izvode.

Uprava »Novega lista«.

Nove postave.

POTREBNA SVOJSTVA MENICE.

O kolku.

Poglavje o kolku - je zelo važno. Vsaka menica mora biti namreč *zadostno* kolkovana, drugače je neveljavna. Čim višja je svota in čim daljša je zapadlost menice, tem višji je kolek. Menica mora biti *zadostno* kolkovana, *predno* jo je izstavitelj podpisal, ako je bila izstavljena v državi; če pa je bila izdana v inozemstvu, jo je treba pravilno kolkovati, predno jo žiriraš, predno kdo prevzame poroštvo in predno jo tratar akceptira. Če je menica nekolkovana ali če ni *zadostno* kolkovana, je neveljavna in poleg tega je treba plačati 120 krat toliko kazni, kolikor znaša opuščeni kolek. Nekolkovane ali ne*zadostno* kolekovane menice ni mogoče iztožiti. Taka menica je le dokazilna listina, a prej je treba plačati 120 kratno kazen.

Koliko znaša kolek?

Rekli smo že, da je treba kupiti menične vzorce v trafiki. Na meničnem vzorcu je vtisnjen tudi kolek. Vzorec (blanketa) stane 10 stotink. Za vzorec in kolek pa je treba plačati znesek, ki ga navajamo v lestvici:

Menična svota do lir	Menica zapade v plačilo po izstavitvi:			
	v teku enega meseca	v teku štirih mesecev	v teku šestih mesecev	po več ko šestih mesecih; kolek pri menicah in bianco
200	0:30	0:30	0:50	0:90
400	0:40	0:40	0:70	1:30
600	0:50	0:60	1:10	2:10
800	0:50	0:70	1:20	2:50
1000	0:50	1:00	1:30	3:70
2000	0:90	1:30	3:70	7:30
3000	1:30	2:30	5:50	10:90
4000	1:70	3:70	7:30	14:50
5000	2:10	4:60	9:10	18:10
6000	2:50	5:50	10:90	21:70
7000	2:90	6:40	12:70	25:30
8000	3:30	7:30	14:50	28:90
9000	3:70	8:20	16:30	32:50
10000	4:10	9:10	18:10	36:10
11000	4:50	10:00	19:90	39:70
12000	4:90	10:90	21:70	43:30
13000	5:30	11:80	23:50	46:90
14000	5:70	12:70	25:30	50:50
15000	6:10	13:60	27:10	54:10
16000	6:50	14:50	28:90	57:70
17000	6:90	15:40	30:70	61:30
18000	7:30	16:30	32:50	64:90
19000	7:70	17:20	34:30	68:50
20000	8:10	18:10	36:10	72:10

Iz lestvice je razvidno, da je treba plačati za vsaki nadaljnji tisoč lir 40 stotink več, ko gre za menico, ki zapade v enem mesecu, 90 stotink več,

Z velikim uspehom se nadaljuje

beli

teden.

V vseh drugih oddelkih dovoljujemo še za malo časa popust

20%.

Okoristite se!!!

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST

Corso V. E. III št. 16

ako je treba menico plačati po preteku štirih mesecev, 1 liro in 80 stotink več, ako znaša doba zapadlosti šest mesecev ter tri lire in 60 stotink več, ako moraš menico plačati po več ko šestih mesecih, ali če gre za menico »in bianco«.

Tratar.

V prvem članku smo že pojasnili, da sta imenovani pri »suh« ali »lastni« menici dve osebi: izstavitelj (emittente) in upnik (prenditore). Pri trati pa imamo opraviti že koj od početka s tremi osebami: z izstaviteljem (traente), upnikom (prenditore) in tratarjem (trattario), to je z osebo, ki ji naroči izstavitelj, naj plača menico.

Tratar je prvi in glavni dolžnik. Pri njem se mora upnik najprej zglašiti, ko je nastopil dan plačila. Lastna menica mora imeti devet svojstev, a trata jih mora imeti deset, to je, pri trati mora biti označena tudi še tratarjeva oseba. Zakon pa ne zahteva, da mora tratar menico podpisati, temveč njegova oseba mora biti na trati samo označena. Tratar pa postane glavni dolžnik le, če in ko je menico podpisal; če je noče prevzeti (akceptirati) ali če je noče plačati, jo mora plačati izstavitelj.

Menica »in bianco«.

Pojasnili smo vsa svojstva, ki jih mora imeti veljavna menica. Vprašanje je, ali mora imeti menica že koj od početka, ko jo namreč izstavitelj (emittente, traente) izroči upniku, vseh devet, oziroma (trata) deset svojstev. To ni potrebno. Zadostuje, da je menica popolnoma izpolnjena v trenutku, ko jo upnik predloži v plačilo. Do takrat pa je menica veljavna tudi že, ako je napisana na blanketi, podpisana po izstavitelju in če je zadostno kolkovana, čeprav so izpuščeni vsi drugi podatki, ki jih zahteva zakon.

»In bianco« menico nazivamo menico, ki takrat, ko jo izroči izstavitelj upniku, še ni tako izpolnjena, kakor zahteva zakon. Tako menico mora potem upnik, predno jo predloži v plačilo pravilno, izpolniti. Izpolniti jo mora tako, kakor je bilo že prej med strankami dogovorjeno.

Menica »in bianco« in kolek.

Zakon še posebno omenja menico in bianco, pri kateri ni napisan datum (to je kraj, dan, mesec in leto izstavitve) in ni označena doba zapadlosti. Menico in bianco, pri kateri manjkata doba zapadlosti ali pa samo datum ali samo zapadlost, je treba kolkovati z dvakratnim kolkom, to je ravno toliko kot menico, ki zapade po več ko 6 mesecih. Če ni taka menica že pred podpisom zadostno kolkovana, je neveljavna, in tudi če bi se pozneje pritisnil nanjo opuščen kolek, ostane kljub temu neveljavna. Ta določba je zelo važna in vredna, da si jo dobro zapomnijo vsi, ki imajo opravka z menicami. Ravno s takimi menicami in bianco se je že veliko naših ljudi opoharilo. Zato svetujemo našim ljudem, da se menicam in bianco raje izogibajo. (Dalje.)

PREKLIC.

Podpisana Marija Paušič iz Nabrežine šte. 217 preklicujem tem potom vse žalitve izrečene dne 3. in 12. januarja gospodu Ivanu Miliču iz Nabrežine šte. 50 in se mu zahvaljujem, da ne postopa kazenskim potom na pram meni.

Marija Paušič.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam tem potom, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih morebiti napravila moja hči Ana por. Polšak, Gorenje šte. 5, okraj Postojna. Vsak, ki bi imel z njo posla, naj si to dobro zapomni.

Gorenje, januarja 1930.

Ivan Jurca st.

Važno za izseljence!

Iz proste roke se proda v Sloveniji, okraj Kočevje, 8 večjih in manjših kmečkih posestev. Kogar zanima, naj se obrne na lastnika L. C. Tschinkel, Ribnica pri Kočevju, in naj navede, če želi večje ali manjše posestvo.

KABINET ROENTGEN

primarija

dr. AVGUSTA DE FIORIJA

je odprt vsak dan v Gorici,

Corso Vittorio Emanuele III št. 14,

od 9. — 12. in od 2. — 4.

V juliju in avgustu je ob nedeljah zaprt.

Zelo važno za skrbne gospodinjice in krčmarice!

Aluminijeva posoda na vago po 25 lir kg.

Zelo znižane cene. Po naravnost smešnih cenah razprodajamo raznovrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potreščine.

Trst, via Carducci 3 (nasproti bivši vojašnici.)

„Al buon mercato“

TRST — Via Arcata 16 — TRST

Velika zaloga moških in deških oblek. — Štarske jope z navadnim in kožuhovinastim ovratnikom. Suknje, površniki, delavske obleke, posamezne hlače in jopiči.

Govorimo slovenski. Cene zelo ugodne.

ZDRAVNIK

dr. Gresic Adalberto, starejši sin,

sprejema vedno v svojem ambulatoriju

v GORICI,

na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/1. nad lekarno Cristofoletti.

Darila

za poroke in krste

dobite v zlatarni

F. BUDA,

Trst Corso Garibaldi 35, via Roma 16.

Zobni zdravnik

dr. Robert Hlavaty

sprejema

od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU

via S. Lazzaro št. 23-II.

Ob središču in sobotah ordinira

v POSTOJNI

Najvišje cene

plačujem za

KOŽE

kun, zlatc, dihurjev, vider, jazbecov, veveric, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH - TRIESTE
Via Cesare Battisti 10/II, vrata 16. Telefon št. 68-81
Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

NAJTRONEJŠE PONIŠTVO

IN ZAJAMČENO PO NAJNIŽJIH CENAH

dobite v tovarni

G. BIECHER

TRST — Via dell'Istria 27.

Najbolj moderne sobe, kuhinje in jedilnice, razpošiljamo po deželi.

Veliki popusti!

POZOR PRED NAKUPOM!

Raznovrstna darila za vsako priliko, popolne kuhinjske, namizne in sobne opreme za skrbne neveste, gostilne in restavracije iz prvih domačih in inozemskih tovarnih dobite po najugodnejših konkurenčnih cenah pri dobro založeni tvrdki z lastnim skladiščem

Ivan Kerže,

Trst, Piazza S. Giovanni 1.

Obiščite nas, da se prepričate o ugodnosti, ki se Vam nudi iz prve roke.

LAMA TRIESTE

GARANTITA

Najboljša rezila za britje „Ocean“ po 6 cent. Velika izbira brivnih strojkov. Strojkovi za striženje lir 17—. Prvovrstni cepilni noži, škarje, srpi, pile za žage, najrazličnejše obrtniško orodje.

Posebnosti: vsakovrstno orodje za rezlanje in zaloga vseh vrst lesa po najnižjih cenah.

Posebnosti: „SOLINGEN“

LAMA TRIESTE

CORSO GARIBALDI 19

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 72 in odgovor: Samci, ki žive v težkih razmerah, so bolni in brez dela in živijo pri revnem očetu, lahko vložijo prošnjo na davkarijo. Mogoče se jih usmili ter jim odpusti samski davek.

Vprašanje št. 73: Tvrdko, ki je prevzela po-pravo ceste, sem vozil l. 1926. grušč, do plačila pa ne morem priti! Ali lahko zahtevam tudi obresti?

Odgovor: Če tvrdka noče plačati, jo tožite. Obresti zahtevate lahko le za tri leta nazaj.

Vprašanje št. 74: Črez mojo njivo so napravili cesto, odškodnine pa nisem dobil. Kam naj se obrnem?

Odgovor: Če je cesta državna, napravite prošnjo na tale naslov: Capo del Compartimento azienda autonoma stradale, Trieste, via Coronico 22. Če je občinska, naslovite prošnjo na občino; če je deželna, na deželni upravni odbor (Giunta provinciale amministrativa).

Vprašanje št. 75: Vozil sem se na dvokolesu brez luči, poleg mene pa je šel nekdo peš in vodil drugo kolo z lučjo. Finančni stražniki so nas ustavili in plačati sem moral kazen 10 lir. Ali je to pravično?

Odgovor: Tudi Vi bi morali imeti luč na kolesu.

Vprašanje št. 76: Imam 9 otrok, najstarejši je 16 let star. Ko so orožniki videli družino, so rekli, da imam pravico do podpore in znižanja davkov.

Odgovor: Do znižanja ali oproščenja nimate pravice, tudi ne do podpore. Pač pa daje načelnik vlade ob raznih prilikah družinam z velikim številom otrok denarno pomoč. Tudi Vi lahko napravite prošnjo na prvega ministra.

Vprašanje št. 77: Nekdo je kupil kos travnika pod mojim in skopal sedaj prav na mejniki jarek, po katerem bo tekla voda in izpodjela moje zemljišče. Kaj naj naredim?

Odgovor: Sosed se je pregrešil proti 536. členu državlanskega zakonika. Tožite ga lahko radi motenja posesti.

Vprašanje št. 78: Brat služi 9 mesecev pri vojaki, predvojaški vaj pa ni delal. Od drugih bratov ima najstarejši 12 let. Oče, ki ima 52 let, je naredil prošnjo za skrajšanje vojaške službe in prošnja je bila ugodno rešena. Koliko časa bo brat še služil?

Odgovor: Najbrž še 3 mesece. Naj vložijo prošnjo pri polku.

Vprašanje št. 79: Ali je mogoče priti v Belgijo brez vpoklica?

Odgovor: Ne!

Vprašanje št. 80: Sem že tri leta v Ljubljani. Vlekla sem pokojnino kot rudniška sirota. Ko sem šla v Jugoslavijo, sem naznanila na ravnateljstvo v Trstu, naj shranijo pokojnino, da jo dvignem, ko se vrnem. Ali bi lahko dobivala pokojnino v Jugoslavijo in prejela tudi zapadle obroke?

Odgovor: Napravite prošnjo na finančno intendanco v Trstu, da vam izplača pokojninske zastonke. Priložiti morate potrdilo, da še živite (Certificato di vita). Radi prejemanja pokojnine v Jugoslaviji pa morate napraviti prošnjo na finančno ministrstvo v Rimu. Bojimo se, da boste imela velike sitnosti, ker se niste zmenila za pokojnino več ko dve leti.

Vprašanje št. 81: Sem oče šestere otrok, od katerih ima najstarejši 8 let; poleg tega moram vzdrževati še dva očetova otroka, od katerih ima najstarejši 13 let. Ali imam pravico do znižanja davkov?

Zobozdravniški ambulatorij

TRST - Via delle Sette Fontane 6.
Izvršuje točno vsako deio z zlatom in kavčukom. Našim ljudem z dežele poseben popust za potne stroške. Govori se slovenski. — Delo zajamčeno! — Odprto od 9.—13. in od 15.—19. Ob nedeljah od 10.—12.

Za obuvalo rabite

SAMO

SIDOL COMPANY

TRST — Via S. Zaccaria štev. 4
Telefon N.ro 72-73.

ki okra-
ni,
omeči
in
osvetli.
Iz-
delch

Začel

se je tečaj avtomobilne šole.

GORICA: PIAZZA VITTORIA

(gostilna Università - Fiegl)

TOLMIN: HOTEL KRAJNC

IDRIJA: HOTEL DIDIČ

AJDOVŠČINA:

GOSTILNA SLOKAR.

Vpišete se lahko vsak dan.

ZDRAVNIK

dr. Josip Potrata

sprejema
od 10.-13. in od 15.-16. ure

V GORICI
Via delle Monache 1
nad lekarno Pontoni.

Odlikovani zobozdravniški ambulatorij
R. BREZIGAR

SPREJEMA

V GORICI

na Travniku št. 17/1 (Piazza Vittoria)
poleg kinematografa.

Vse pogrebne predmete:

vsakovrstne rakve, vence, sveče itd.
dobite vedno 20% ceneje kot drugod
pri

JOSIPU SAKSIDI,

Dornberg štev. 3,
skladišče štev. 4.

Dr. Emil Gresic,

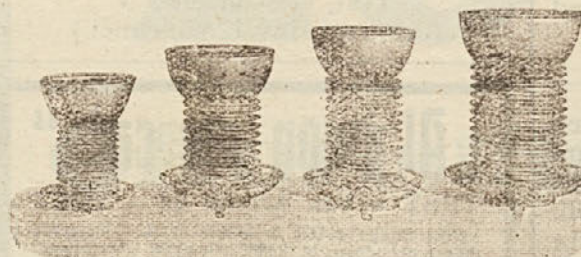
sin,

zdravnik in porodničar,
bivši asistent kr. bolnišnice za porod-
ništvo in ženske bolezni v Turinu,

dr. Gresic Emil - oče,
zdravnik,

sprejemata v Gorici,

Piazza Vittoria štev. 5 (na Travniku),
na isti strani, kot je cerkev.

Kmetovalci!

Nove zdravstvene odredbe
o nadzoru mleka določajo,
da je treba ohladiti
mleko brž po molžnji.

Priskrbite si najboljše valjaste ohlajevalnike za
v hlev, ki so enostavni, ekonomični in se dajo
lahko snažiti. Prodaja jih

Družba ALFA LAVAL - Milan (119),
via Farnesi 5

Tam dobite tudi vse stroje in naprave za mlekarne. Alfa Laval
je največja in najboljše organizirana svetovna družba za prodajo
POSNEMALNIKOV.

Prosimo za pojasnila pri nadzorniku za Julijsko Krajino:

CORRADU BANU - GORICA - VIA CAPRIN 25.

(nasproti sev. postaji.)

Odgovor: Nel! Čitajte odgovor na 76. vprašanje!

Vprašanje št. 82: Star sem 22 let. Ali se lahko izselim (v Belgijo), ako se odpovem tukajšnjemu državljanstvu?

Odgovor: Če se hočete izseliti v Belgijo, se ni treba odpovedati italij. državljanstvu. Priskrbite si iz Belgije delavsko pogodbo (atto di richiamo), nakar vložite prošnjo na kr. kvesturo za potni list. Prošnjo napravite pri županstvu.

Vprašanje št. 83: Posinovil (adoptiral) bi rad svojega nečaka. Kakšne listine so potrebne?

Odgovor: Zglasiti se morate osebno pri predsedniku prizivnega sodišča (Corte d'appello) v Trstu z nečakom in izjaviti predsedniku, da ga hočete posinoviti; nečak pa mora izjaviti, da hoče biti posinovljen. Če imate Vi očeta, mater ali soprogo, morajo biti tudi ti zadovoljni s posinovljenjem. Istotako morata biti zadovoljna s posinovljenjem tudi oče in mati nečakova. Če nočejo imenovane osebe osebno k predsedniku prizivnega sodišča, Vam morajo dati pismeno pooblastilo.

Vprašanje št. 84: Smo kmetje. Moja žena se je prehladila in je že dve leti bolna. Živeci so ji omrtveli in ni za nobeno delo. Ali ima pravico do odškodnine?

Odgovor: Nel! Kmečko zavarovanje velja le za nezgode pri kmečkem delu.

Vprašanje št. 85: Imam sina, ki je v Ameriki že petnajst let in je ameriški državljan. Sedaj ima 35 let. Ali bo moral služiti vojaščinu, če pride domov?

Odgovor: Nel!

Vprašanje št. 86: Sem letnika 1908. Pri zadnjem naboru so mi dali list, ki se kliče »Dichiarazione di Riforma«. Ali sem popolnoma prost vojaške službe? Ali se lahko izselim v Argentino brez vpoklica?

Odgovor: Najbrže ste vojaške službe popolnoma prost, a bilo bi vendar treba videti list. Za Argentino vpoklic ni potreben; ostale dokumente Vam preskrbi vsaka prekmorska agencija.

Vprašanje št. 87: Ker sem sekal drva v prepovedanem času, sem bil kaznovan s 366 lirami in jih tudi plačal. Ali sem doležen pomiloščena in lahko zahtevam denar nazaj?

Odgovor: V Vaši zadevi ni pomoči; kar je plačano, je plačano. Če prestana kazen ne more biti pomiloščena.

Vprašanje št. 88: Radi invalidne pokojnine sem že meseca oktobra poslal rekurz na ministrstvo, a še sedaj nimam odgovora. Kaj naj napravim?

Odgovor: Čakajte še na rešitev; po par mesecih podrezajte pismeno v Rimu.

Vprašanje št. 89: Prefektura mi je dovolila sekanje drvi na občinskem zemljišču, gozdar pa, ki bi moral videti, kje hočem sekati, ima vedno kak izgovor in noče priti v gozd. Kaj naj napravim?

Odgovor: Naprosite še enkrat gozdarja; če ne ugodí, se obrnite za pomoč na županstvo; če tudi to ne pomaga, javite zadevo prefekturi.

Vprašanje št. 90: Z užitninskim agentom sem se pogodil za l. 1929. Pogodbo sem moral odpovedati do 15. oktobra, če ne bila ostala v veljavi tudi za l. 1930. Odpovedal sem jo pravočasno. Sedaj pa zahteva užitninar, da ostane lanska pogodba tudi letos v veljavi.

Odgovor: Užitninskega konkordata niste prisiljeni skleniti. Če Vam noče užitninar ugoditi, recite, da boste plačevali užitnino sprti.

LLOYD LATINO

IN
SOC. GEN. DI TRASPORTI
MARITTIMI A VAPORE
Agencija Gorizia, Corso Vitt. Em. 5.

Hitre vožnje v Južno Ameriko.
Odhodi iz Genove:

9. marca 1930. s parnikom
ALSINA

v Rio Janeiro in Santos L 1800,
v Montevideo in Buenos Aires L 1850;

19. marca 1930. s parnikom
CAMPANA

v Rio Janeiro in Santos L 2100,
v Montevideo in Buenos Aires L 2150.

Vožnja traja v Rio Janeiro 15 dni,
Santos 16 dni, Montevideo 18 in Buenos Aires 19 dni.

Prava domača hrana in postrežba!

Josip Kerševani, Gorica, Piazza Cavour šte. 9.

Zaloga šivalnih strojev svetovnoznanih tovarn „MUNDLOS“ in „PFAFF“, dvokoles originalnih BIANCHI, gramofonov, samokresov, pušk in vseh nadomestljivih delov imenovanih predmetov.

Mehanična delavnica:

GORICA — Piazza Cavour šte. 5

Benčin „LAMPO“

Benčin „LAMPO“

Najboljši pletilni stroji nemške tovarne „Sandler & Graff“. Brezplačen pouk v umetnem vezenju in pletenju.

Telefon št. 415. Brzjavke: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI

Tvrška Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

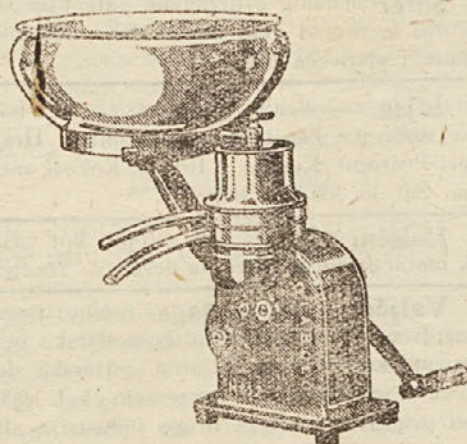
Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

KMETOVALCI!

Radi višjih cen masla je sedaj čas zelo ugoden, da si nabavite posnemalnik

DIABOLO.

Posnemalnik Diabolo izdeluje A. B. Pumpseparator v Stockholmu na Švedskem, ki je največja tovarna na svetu za izdelovanje posnemalnikov. Ti so radi svojega prvostvornega materiala, sestave, trajanja in lahke rabe od kmetov priznani za NAJBOLJŠE.

Večletno jamstvo tovarne.

Plačljiv je tudi v manjših obrokih.

Iščemo krajevne zastopnike.

Zahtevajte brezplačne cenike!

Agencija Generale per scrematrici Diabolo, Bolzano.

Za vsa pojasnila pišite na naslov:

Vittorio Jonson — GORICA, Via Contavalle 4-II.

Valuta — tuji denar.

Dne 5. febr. si dal ali dobil za:

1 dolar	19.07	19.07	19.07	19.07
1 angl. funt	92.88	92.88	92.88	92.88
100 dinarjev	33.67	33.67	33.67	33.67
100 šilingov (avstr.)	269.—	269.—	269.—	269.—
100 čeških kron	56.52	56.52	56.52	56.52
100 nemških mark	456.20	456.20	456.20	456.20
100 švic. frankov	368.—	368.—	368.—	368.—
100 franc. frankov	74.96	74.96	74.96	74.96
100 belga	266.25	266.25	266.25	266.25

Beneške obveznice 72.50; obveznice
»Consolidato« 79.80.**Loterijske številke**

dne 1. februarja 1930.

Bari	76	38	23	43	30
Florenac	12	49	74	47	27
Milan	71	44	75	73	66
Neapelj	59	37	11	4	87
Palermo	51	57	22	66	74
Rim	44	75	40	28	62
Turin	33	31	55	32	61
Benetke	88	86	58	18	69

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja, 9. febr.: Grožnjan.

Ponedeljek, 10. febr.: Ajdovščina,
Št. Peter, Škofije, Sv. Lovreč Pazena-
tički.

Torek, 11. febr.: Bale, Oprtalj.

Sreda, 12. febr.: Sežana.

Četrtek, 13. febr.: Gorica, Žminj.

Petek, 14. febr.: Materija, Sv. Lucija
ob Soči, Kanfanar, Fuškulin, Kašče-
lir.Sobota, 15.: Št. Peter, Sv. Nedelja
pri Labinju.**VABILO.**

na

redni občni zbor Kmečke banke, registrovane zadruga
z omejeno zavezo v Gorici, ki se bo
vršil v četrtek, dne 27. februarja 1930.
ob 13.30 uri v Gorici, Piazza E. De
Amicas 12 I., s sledečim dnevnim re-
dom:1. Čitanje zapisnika zadnjega ob-
čnega zbora; 2. Poročilo načelstva in
nadzorstva; 3. Potrdilo računov za 1.
1929. in sklepanje o razdelitvi čistega
dobička; 4. Slučajnosti.Ako bi ob določeni uri ne bilo navzoče za-
dostno število članov, se bo vršil občni zbor
1 uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim
redom, ne glede na število navzočih čla-
nov in zneska deležev, ki so zastopani.Računski zaključek, s poročilom nadzorstva,
je razporejen v uradu na vpogled članom.

Odbor.

ZDRAVNICA**dr. VILMA DOMINCO,**
bivša asistentinja kr. klinike za porodništvo
in ženske bolezni v Florenci**sprejema**od 10. - 12. in 15. - 16. ure
GORICA, Corso Vitt. Em. III. št. 59.Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici,
Riva Piazzutta št. 18.**Mali oglasi.**Vsaka beseda stane 50 stot., debele tiskana i liro,
najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne od-
govarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite
ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem
je navedeno gesloEdini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini,
starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je: Pubblicità G. Cehovin, Trst,
viale XX Settembre 65, tel. 83—34.Posestvo se odda pod ugodnimi pogoji v
najem. — Slap ob Idriji št. 59.Pohišstvo nudi širom naše dežele znana
industrija pohištva Štefan Gomišček, Solkan
280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa
po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!Proda se prenovljen avtomobil s šestimi
sedeži in petimi novimi gumijastimi obroči.
Da se tudi prenarediti v tovorni avto. Na-
slov: Cine Centrale — Trst.Škropilnice najnovjega sistema izdelu-
jem ali predelujem. Kupujem tudi vsakovrstno
staro kotlovinu. Alojzij Leban, Gorica, via
Morelli 15.Pohišstvo se proda radi selitve. — Ser-
vola 233/I.Trte, cepljene in bilfe. Po nizkih cenah do-
bite pri Ivanu Forčiču, Presserie, p. Comeno.Posestvo se proda na prostovoljni javni
dražbi 2. febr. tek. l., p. d. Božetovo, hišna št.
7. Obstoji iz hiše, njiv, travnikov, gozdov in
gmajne, t. j. jusa na gmanjski delež. Proda se
skupno ali posamezno po parcelah. Kdor želi
kaj kupiti, naj se obrne za pojasnila na An-
tona Smrdelja, Trnje 48., p. Št. Peter na Krasu.Trte cepljene dobite po nizki ceni pri
Alojziju Lavrenčiču, Vrhpolje 30, p. Vipava.Iščem mesto oskrbnika na posestvu, služ-
bo vrtnarja ali kaj podobnega. Naslov pri
upravi.Zlatino in srebrnino staro, kupujem
vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar
najhitreje. — Birmska, poročna in krstna da-
rila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13
(Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).Sprejme se učenka v trgovino jestvin.
Pridne, ubogljive in poštenih staršev imajo
prednost. Ponudbe na upravo pod geslom
»Poštenac«.Gramofone, gramofonske plošče (tudi
slovenske), fotografske potrebščine na drobno
in debelo dobite v knjigarni Wokulat, Gorica,
Corso Vitt. Eman. III. št. 7.Šofer-mehanič z državnim patentom za to-
vorni in osebni avto išče službe. Naslov pri
upravi »Novoga lista«.Jajca za valenje (bele pasme »Leghorn«)
se dobe pri Perutninskem zavodu v Hraščah
pri Postojni. Kos po 2 liri. — Kokoši znesejo
po 280 do 300 jajc letno.15-letni mladenič želi vstopiti kot vajenec
k mesarskemu mojstru na deželi. — Stanjel 65.Valjni mlin in žaga (polnojarmenik),
stroji za lesno industrijo, gospodarsko in sta-
novanjsko poslopje, pisarna, mizarska delav-
nica. Vsa poslopja, ki zavzemajo okoli 8000 m²,
so pripravna tudi za drugo industrijo ali pa
se dajo prirediti v druge stavbe. Proda se vse
zaradi starosti za 1.500.000 dinarjev. Da se tu-
di za več let v najem. Podrobnosti zveste pri
Ivanu Spesu, mlinarju in žagarju, Maribor,
Betnavska 26, Jugoslavija.Ponudba! Dve sestri, 21 in 24 letni, ki
upravljate sami obširno movino, mlin in žago,
želita znanja z gospodoma primerne starosti
(vdovci izključeni), prijetne zunanosti in bla-
gih čustev. Tajnost zajamčena. Pisati na upra-
vo lista pod geslom »Sreča«.Najboljše belo in črno vino, žganje, iz-
borne likerje, marsalo in vermut dobite po
ugodnih cenah in tudi v manjših količinah v
via Ascoli 31, blizu Piazza de Amicis (na
Kornu). Nasl. Dav. Bolaffio.Triindvajsetletni mizar išče dela. Na-
slov pri upravi lista.Strojnik z dvajsetletno prakso išče služ-
be. Naslov pri upravi.14 panjev čebel prodam radi selitve. —
Prinčič Franc, Kozana 149 (Brda).Trgovski pomočnik s 3 letno službeno
dobo, vešč slovenskega in italijanskega jezika,
išče službe v mestu ali na deželi. Naslov pri
upravi.Kreozotov sirup, najboljšo sredstvo proti
kašlju in influenci. — Lek. Cibej v Trstu.Revmatizem, bolečine v križu in plečih
se lečijo najbolje z mazilom »Menthosalyk«.
— Lekarna Cibej v Trstu.Novo hišo ob cesti v Gorenjah prodam
z gostilniškim dovoljenjem ali brez njega. Po-
nudbe na tržaško upravo.Šofer za tovorni avto se sprejme pri L.
Oblaku v Bistrici. Hrana in stanovanje na raz-
polago.Sprejemem takoj prodajalko za trafiko,
(majhna kavcija). — Oddam licenco trgovine
jestvin. Naslov pri upravi.Dam v najem stanovanje, travnike z
mandrijo, 2 hleva. Samero — Trst, via Arm.
Diaz 14.Učenca, poštenega in prijazne zunanosti
sprejemem za pekovo obrt takoj. J. Zadnik,
pekarna — Trnovo pri Bistrici.Železnino za vse obrti, domače predmete,
pocinjeno žico za trte, dobite po zmernih ce-
nah pri Rudolfu Fonti (Krynicky), via Com-
merciale 3, Trst.**Zlatarna - urarna.****G. STEINDLER - TRST**
via G. Gallina 2. — — — Telef. št. 74-11
Izbira darov za

poroke, krste in godove.

Popravlja ter izboljšuje zlatino in srebrnino.

NASLOV »NOVEGA LISTA« JE:
»Novi list«, Gorizia, via Mameli 5.
Ni treba dodajati ničesar drugega.**Naročite si „Družino“!**